

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inserati do 80 petk vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petk vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slovniški trg št. 8. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Angleži izkrcavajo nove čete

Angleži so se izkrcali v Namsosu severnovzhodno od Trondhjem, Norvežani pa so zasedli Steinkjer južno od Namsosa — Mobilizacija v severni Norveški izvedena — Norveške čete v stiku z zavezniki na morju, na kopnem in v zraku

London, 19. apr. s. (Reuter) Uradna angleška poročila o vojaških operacijah na Norveškem še vedno ne presegajo sinočnjega kratkega komunikala vojne ministrstva, ki pravi samo, da se izkrcavanje angleških čet nadaljuje in da so te stopile na več mestih v stik z norveško vojsko.

Na podlagi švedskih in drugih nevtralnih virov, ki pa niso uradno potrjeni, je mogoče dati naslednje podatke o položaju na Norveškem: Najnovejša izkrcanja angleških čet je bilo v mestu Namsos, 200 kilometrov severnovzhodno od Trondhjem. Nemci očitno sedaj pričakujejo s severa napada proti Trondhjemu, in zato neprestano dovajajo tja nove čete, predvsem z letali. V okolici Trondhjem je nemška vojska že minirala vse mostove, v trondhjemske pristanišče pristala večja nemška transportna ladja in izkrcala tanke, težke topove ter protiletalske topove. Nemška vojska je iz Trondhjem napredovala tudi nekaj kilometrov proti severu, da se zavaruje pred angleškimi in norveškimi napadi iz te smeri. Čeravno si Nemci prizadevajo, da med Trondhjemom in švedsko mejo organizirajo obrambno črto, je trdnjava Hegla, 40 km vzhodno od Trondhjem, še vedno v norveških rokah. Drži na jo le majhna posadka. Po nepotrjenih poročilih so angleška letala bombardirala dve nemški letališči pri Trondhjemu ter uničila pet nemških letal in benzinjsko skladišče.

Stockholm, 19. apr. s. Norveško poslanstvo obvešča najnovejšo vojno poročilo norveškega vojaškega poveljstva. Uradno poročilo pravi, da Angleži neprestano izkrcavajo nove čete na več točkah norveške obale. Na več mestih so stopile angleške čete v stik z norveško vojsko. Po-

veljnik severne norveške vojske javlja, da je mobilizacija v severni Norveški izvedena in da nudi norveška vojska Nemcem uspešen odpor. Norvežani so zavzeli Steinkjer 30 km južno od Namsosa. Najbrže je to ena od točk, kjer so stopile v stik angleške in norveške čete.

London, 19. aprila. AA. (Reuter) Norveška brzojavna agencija sporoča telepodrobnosti o borbah na Norveškem: Norveške čete v severnem Trondelagu so dovolj močne, da ohranijo položaje in jih celo izboljšajo. Po poročilu štaba glavnega poveljstva norveške vojske so prispeli sedaj v poveljništvo prvi častniki za zvezo. Po zadnjih vesteh je položaj na norveških bojiščih tale: Bojišče, ki ga drže norveške čete, se vleče od južnega dela jezera Mjöße (55 km severno od Osla) proti jugu do Rantfjorda, (50 km severno-zapadno od Osla), kjer se v ostrem kotu obrne proti jezeru Sperilen, 65 km severno-zapadno od Osla.

London, 19. apr. AA. (Reuter) Posebni dopisnik Reuterja poroča iz Stockholma, da je prispelo v vas Storlien 5 km od švedske meje na železniški progi, ki pelje iz Trondhjem, okoli 200 nemških vojakov. V bližini je oddelk norveških smučarjev, toda do sedaj še ne poročajo o spopadu. Storlien je znano smučarsko središče, ki je sedaj prazno.

Ameriško poročilo

Stockholm, 19. apr. s. (United Press) Po tukajšnjih informacijah so se Angleži izkrcali zopet na dveh točkah južno od Narvika.

Angleži in Norvežani polagoma sistematično obkoljujejo mesto Narvik. Severno od Osla pričakujejo, da bo prišlo do bitke pri Hamaru, kjer se zbira večje enice norveške vojske.

V Oslu samem je položaj zopet normalen. 90% delavcev se je vrnilo na delo. Gledališča in kinematografi so zopet odprti.

Proglas norveške vlade

Stockholm, 19. apr. s. (Ass. Press) Norveška vlada je imela ponoči neke na Norveškem sejo pod predsedstvom kralja Haakona. Zjutraj je nato objavilo norveško poslanstvo v Stockholmu proglas, ki je bil sestavljen na seji vlade. Proglas ugotavlja, da je vsaka upravna oblast v ozemlju, zasedenem po Nemcih, primorana poslušati navodila nemške vojske in da zato ne more veljati kot predstavnica volje naroda. Kralj in vlada bosta storila vse, da preprečita tuje nasilje in obnovita čim prej svobodo in neodvisnost države. Proglas poziva norveški narod, da naj povsod sodeluje z legalno norveško vlado.

Proglas je najbrže v zvezi z nemškim pri zadevanjem, da bi kralj Haakon po odstopu Quislingove vlade priznal Kristiansenovo vlado vsaj kot legalno administrativno oblast v ozemlju, ki so ga Nemci zasedli. Kakor je iz prejšnja razvidno, se je tudi ta poskus ponesrečil.

Operacije angleške mornarice

London, 19. aprila s. (Reuter) Letalsko ministrstvo je sredi objavilo kratak pregled operacij angleške letalstva ob norveških obalah v zadnjih dneh. Iz pregleda je razvidno, da so letala zadnje dni dvakrat uspešno napadla nemške podmornice in pri-

Bergenu transport nemških ladij, ki so vozile zaloge za nemško vojsko.

Pri napadu nemških letal na angleške vojne ladje, ki so se vračale po bombardiranju Stavangerja, je bil sestreljen 1 nemški bombnik tipa Heinkel in 1 Dornier, 1 nadaljnji Dornier, 2 Heinkela pa sta bila poškodovana. Angleška križarka, ki jo je zadel nemška bomba, se je že vrnila v angleško luko.

London, 19. aprila AA. (Reuter) Admiral sir Eduar Evans, ki si je pridobil velik ugled v pretekli svetovni vojni, je bil postavljen za drugega pomorskega atašea v Skandinaviji.

Moč angleške trgovinske mornarice

London, 19. apr. s. (Reuter) Angleški minister za plovbo je izjavil sinoči v nekem govoru, da je angleška trgovinska mornarica danes prav tako močna kakor ob izbruhu vojne. Nemci so sicer potopili približno 3% angleške trgovinske mornarice, toda ta izguba je bila popolnoma nadoknadena z gradnjo novih ladij, nakupi ladij v drugih državah in zaplenitvijo nemških ladij. Nasprotno pa je bilo potopljenih in zaplenjenih 10 odstotkov nemških trgovinskih ladij. Nemčija je sedaj res dobila v svoje roke one danske ladje, ki so bile v času invazije Danske in Norveške v danskih lukah, toda te niso bile zelo malo. Večina danskih ladij je izven domačih luk, prav tako pa je bila v trenutku okupacije skoraj vsa norveška trgovinska mornarica izven norveških luk in ni skraj nobena ladja prišla Nemcem v roke.

Iz notranje politike

Za okrepitev skupnosti

»Že nekaj narodov, ki so se prepuščili letargiji in hipnozi, je plačalo to z izgubo svoje svobode« — piše »Hrvatski dnevnik« ter nadaljuje: »Ti narodi niso dovolj pazili, kaj se dogaja okoli njih, niso v potrebni meri organizirali svoje sile in se niso pravočasno pravilno orientirali. Toda danes je položaj tak, da je lahko najmanjša zakasnitev usodna. Zato mora biti vsak narod vedno pripravljen na vse ter mora predvsem zavarovati svoje življenjske interese.«

»Dostojno nismo samo mi, temveč vsi balkanski narodi poudarjajo svojo nevtralnost. Ker se med tem vojno področje vedno bolj širi, se spreminja nevtralnost v nevojevanje. Toda nevojevanje pri nas ne pomeni, da moramo čakamo situacije, ko bomo prišli za orožje ter se vmešali v spore velikih. Nevojevanje pri malih nevtralnih narodih pomeni pripravljenost za obrambo svoje nevtralnosti in svobode v odločevanju v vseh vprašanjih, ki se jih tičejo. Nevojevanje pomeni koncentracijo vseh narodnih sil za okrepitev skupnosti, ki je lahko izpostavljena težkim gospodarskim oviram, če ni dovolj močna. Vojna v neposrednem sosedstvu zahteva od nas velike napore. Zato je potrebno voditi politiko širokih potez ter odstranjevati vse ovire za konsolidacijo razmer.«

Občinske volitve

še ne bodo razpisane

Po poročilu beogradske »Politike« iz oddelčnih krogov vprašanje občinskih volitev ni več aktualno in se njihov razpis ne pričakuje v bližnji bodočnosti.

»Politika« piše, da je do tega prišlo zaradi nepovoljnega odmeva, ki so ga izzvale vesti o občinskih volitvah v javnim glasovanjem ne samo v opozicijskih krogih, temveč tudi v neodvisni javnosti, pa celo v izvestnih vladnih skupinah. Ni dvoma, da je napoved takih volitev notranjepolitični položaj še poslabšala, ker bi bilo javno glasovanje poskus političnega obračunavanja z neenakimi orožjem. Večina današnjih strank je formalno legalna, pri volitvah pa bi vladnim strankam bilo dovoljeno vse, dočim bi delo opozicijskih strank bilo odvisno ne od zakonskega stanja, temveč od vlade. Jasno je tudi, da se ne more izbeči politični značaj občinskih volitev. Sedaj, ko se odlašajo skupščinske volitve, bi seveda politične stranke poskušale pokazati svojo moč na občinskih volitvah.

»Politika« piše o tej priliki, da širši politični krogi neprestano poudarjajo potrebo nacionalne sloge in ustanovitve širše kombinacije, ki bi napravila konec sedanjih razdrojenosti.

K trgovinskim pogajanjem s sovjetsko Rusijo

»Hrvatski dnevnik« objavlja ob priliki bližnje uvedbe trgovinskih odnošajev s sovjetsko Rusijo uvodnik, v katerem pravi med drugim:

Ta vest je povzročila veliko pozornost tako v Zagrebu kakor v Beogradu. Listi, ki so prinesli to vest, so bili takoj razprodani. To je popolnoma razumljivo, ker smo mi ena izmed redkih držav, ki ni imela ne diplomatskih in ne trgovinskih zvez s Sovjetsko unijo, čeprav Jugoslavija ni pristopila k protikomunistični deklaraciji. Brez dvoma so zelo važni razlogi diktirali ta sklep, ki ne bo ostal brez komentarjev pri nas in v inozemstvu. Razumljivo je, da more sovjetska Rusija s svojimi silovitimi in drugimi proizvodi v znatni meri interesirati Jugoslavijo ter se more pričakovati — pravijo v beograjskih informativnih krogih — da bo Rusija poleg tega, da razpolaga z nafto in petrolejem, ki sta v teh razmerah tako potrebna vsaki državi, resen kupec na našem trgu.

V istih krogih poudarjajo, da se s politične strani ne more pričakovati, da bi normalni trgovinski odnosi povečali vzajemnost, ki bi se eventualno mogla pojaviti, ako bi sovjetska Rusija smatrala, da ji obnovitev teh odnosov omogoča povečano aktivnost elementov, katerih aktivnost ni v soglasju z zakonskimi predpisi Jugoslavije.

Trgovinska pogajanja s sovjetsko Rusijo so obelodana že v začetku z izključno gospodarskimi motivi. Dokler se pogajanja ne končajo, se seveda ne more reči, kakšen bo njih končni rezultat, toda dejstvo, da je objavljen bližnji pričetek pogajanj, kaže na to, da so bile izvršene že neke priprave.

PREPOVEDANI LISTI

Državno pravdnštvo v Zagrebu je na podlagi zakona o tisku prepovedalo razpečevanje in prodajo tednika »Trgovalni Vjesnik« št. 13 ter št. 66. dnevnika »Deutsche Nachrichten«, ki izhajajo v Zagrebu.

Politično pomirjenje v Rumuniji

Bukarešta, 19. apr. s. Kralj Karol je sprejel večjo večjo deputacijo Zelenke garde. Skoraj vsi člani Zelenke garde so sedaj izpuščeni iz koncentracijskih taborišč.

Bukarešta, 19. apr. AA. (Stefani) Bivši vodja ljudske kmečke stranke Măgareu, ki je bil konfiniran v nekem samostanu je bil včeraj izpuščen na svobodo.

Nova smer v razvoju položaja na evropskem jugovzhodu

Zanimanje Italije za uvedbo gospodarskih odnošajev med Beogradom in Moskvo, ki naj bi še bolj zagotovili nevtralnost Jugoslavije — Ureditev gospodarskih odnosov še ne pomeni političnega sporazuma — Občutna razlika stališč Rima in Berlina glede sovjetskega vpliva na Balkanu

Rim, 19. aprila (Dr. A. O.) Službena vest iz Beograda o bližnjem pričetku trgovinskih pogajanj med sovjetsko Rusijo in Jugoslavijo je bila v Rimu sprejeta z največjo pozornostjo.

Poljska agencija »Infor« pravi v svojem biltenu, v katerem se že obsirneje bavi z napovedanimi jugoslovensko-sovjetskimi trgovinskimi pogajanjmi, da pomeni ta gesta Jugoslavije povsem novo smer v razvoju položaja na evropskem jugovzhodu. Splošno se poudarja, da so gospodarski odnošaji danes v vedno večji odvisnosti od političnih, in da je zato podala zadostnih dokazov, daš vsa najnovejša sovjetska politika. Trgovinske pogodbe se lahko smatrajo za preliminarne akte političnih pogodb, v primeru Jugoslavije in sovjetske Rusije pa si bo mogoče trgovinski sporazum med obema državama tolmačiti s političnega vidika predvsem kot stabilizacijo odnošajev med njima.

Agencija poudarja, da se je jugoslovenska vlada očitno glede na najnovejši razvoj splošnega značaja odločila spremeniti svoje dosedanje razmerje do sovjetske Rusije, ki očitno ne odgovarja več novim prilikam. To pa še ne izpreminja njenih odnošajev do drugih držav in predvsem ne do Italije. Italija je vedno naglašala, da njena politika ni izraz nekega ostracizma proti sovjetski Rusiji kot boljševiski državi, nego da je bila dejansko usmerjena le proti razširjenju komunizma v Evropi. Pri tem svojem stališču vztraja Italija še sedaj.

Rimski politični krogi sodijo, da je Jugoslavija s svojim sklepom, da se s sovjetsko Rusijo pogaja za ureditev trgovinskih odnošajev z njo, sovjetsko Rusijo tudi že de facto priznala. Čim bi se pri trgovinskih pogajanjih dosegel sporazum, bi bilo tudi vprašanje formalne obnove diplomatskih odnošajev med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo le še vprašanje nekega ur.

Kakor pa je pričakovati popolne ureditve gospodarskih odnošajev med obema državama in tudi obnove diplomatskih odnošajev med njima, nikakor ni računati s kakšnim političnim sporazumom.

Po informacijah iz nekih zanesljivih virov je prišlo do jugoslovenske odločitve po nemškem posredovanju, kar naj bi se v vse večji meri pričalo o delikatnem položaju na Balkanu. To nemško posredovanje razlaga snočnji »Giornale d'Italia« takole: Položaj Jugoslavije v razmerju do sovetov se je mogel zdeti v splošnem zelo čuden, ko je vendar Moskva navezala že tesne stike z Bolgarijo in si je uredila prav korek-

ne odnošaje tudi z ostalimi podunavskimi in balkanskimi državami. Govorice, da se snuje velikopotezna ofenziva proti sovetom in Nemcem, so mogle dati neko osnovo sumničnemu Moskve, glede vloge, ki naj bi jo drugi vojni tabor dodelil v takem primeru Jugoslaviji. Zaradi tega je bilo logično, da je Nemčija priporočila neposredne stike med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo, da bi se tako odpravila taka nevarna sumničnja in na jugoslovanski strani poudarila jasna želja, da hoče Jugoslavija ohraniti svojo nevtralnost.

Sklep jugoslovenske vlade pa se lahko tolmači še na drug način. Že več mesecev je znano, da so neki člani jugoslovenske vlade zahtevali zboljšanje odnošajev s sovjetsko Rusijo, da bi tako ugodili onemu javnemu mnenju v Jugoslaviji, ki smatra, da je v skrajno nevarni igri velesil priznanje sovjetske Rusije za Jugoslavijo najboljši še poročilo. Za pristaje te politike veljajo ministri Konstantinović, Čubrilović, bivši minister Voja Djordjević in še nekateri drugi hrvatski politiki.

V zvezi s tem se je izvedelo, da obstaja že nekaj časa neslužbeni stiki med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo. Poleg tega smatra »Giornale d'Italia«, da sta najnovejši sporazum glede Dunava in jugoslovensko-sovjetsko zblizanje v nasprotju z načrti zapadnih zaveznikov na Balkanu.

Rimski diplomatski krogi ob tej priliki opozarjajo na občutno razliko stališč Rima in Berlina glede sovjetskega vpliva na Balkan, ki se je jasno manifestirala tudi zadnjič, ko se je govorilo o trozvezi Rim-Berlin-Moskva, ki naj bi jamčila za mir na Balkanu, in ko se je v zvezi z njo govorilo tudi o razdelitvi interesnih sfer na Balkanu. Medtem ko je Berlin priznal sovjetske interese na Balkanu v smislu prejšnjih karističnih pozicij, je bila Italija zelo rezervirana do teh načrtov. Tako je bil tudi načrt o novem trikotu zaenkrat odstavljen z dnevnega reda. Nemci ga v resnici še zmerom niso opustili.

Glede na to so diplomatski krogi v Rimu mnenja, da si je treba jugoslovenski korak tolmačiti kot iskanje novega ravnotežja glede na premoč Berlina in Rima na Balkanu, ki naj bi se vzpostavilo na ta način, da bi se tudi Jugoslavija nekoliko oslonila na Moskvo, ki vodi svojo povsem neodvisno politiko. Na ta način se misli Jugoslavija najbolje zavarovati ne le proti zapadnim zaveznikom, nego tudi proti drugemu vojnemu taboru. Zato pa lahko postane normalizacija njenih odnošajev s sov-

jetsko Rusijo pomemben činitelj za ohranitev miru na Balkanu.

Berlin, 19. aprila. e. Vest o skorajšnjem pričetku gospodarskih pogajanj med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo, je bila v tukajšnjih vladnih krogih sprejeta povolno. Vendar nikogar ni presenetila, ker se je po vseh odnošajih med Nemčijo in sovjetsko Rusijo moglo pričakovati, da se bo Rusija močneje zanimala za Balkan in da bo v zvezi s tem prišlo nekega dne do normalizacije odnošajev med Moskvo in vsemi balkanskimi državami. V istih krogih sma-

Italija ne bo protestirala v Londonu

proti morebitni razširitvi blokade na Sredozemskem morju in na Balkanu

Rim, 19. apr. AA. (Stefani) Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da je pooblaščen demantirati vse vesti, da bi italijanska vlada nameravala vložiti pri angleški vladi protest proti eventualni razširitvi blokade na Sredozemskem morju in na Balkanu ter proti delu nove trgovske družbe za promet z Balkanom. Zadevne vesti londonskega tiska so netočne. Toda diplomatski urednik agencije Stefani naglašajo, da je Italija tudi nadalje odločena ohraniti prisrčne zveze in sodelovanje z državami južnovzhodne Evrope. Senzacionalne vesti angleškega in francoskega tiska poskušajo spraviti balkanske države v mo poskus spraviti balkanske države v službo koalicije obeh zapadnih velesil.

Rim, 19. apr. e. (Reuter) Med tem ko sedaj vse italijansko časopisje napada Anglijo in Francijo ter sprejema nemško stališče, je v tem oziru edina izjema vatičansko glasilo »Osservatore Romano«, ki poroča o mednarodnem položaju zelo objektivno. Zanimivo je, da se je v zadnjem času naklada vatičanskega glasila podesetorila in da prodajajo sedaj dnevno po 120.000 izvodov lista. Italijanski listi ostro napadajo vatičansko glasilo in mu med drugim očitajo, da kontrolirajo »Osservatore Romano« židje.

Bari ni prepovedana zona

Rim, 19. apr. e. Vesti nekaterih tujih agencij, da je pristanišče Bari proglazeno za vojno luko, v katero je prepovedan pri-

traj, da je z odhodom jugoslovenske gospodarske delegacije v Moskvo podan dokaz za vse večje zanimanje sovjetske Rusije za konsolidacijo razmer na Balkanu.

Ce bi ta vest ne bila sprejeta povolno, bi Berlin najbrž drugače reaziral na ukrepe podunavskih držav za vzdrževanje plovbe na Dunavu in za odstranitev tujcev iz njihovih držav. Ti ukrepi so bili v Berlinu sprejeti s polnim razumevanjem in poudarjajo, da se lahko smatrajo kot normalen pojav, ki naj zagotovi podunavskim državam njih obstanek in jim daje pravico, da same gospodarijo v svoji hiši. Kot povolen znak, da se položaj na Balkanu tudi nadalje razvija v smeri, ki vodi k pomirjenju in stabilizaciji, je bila včeraj sprejeta vest iz zelo dobro poučenega vira, ki se glasi, da bo sovjetska vlada čez nekaj dni poslala v Bukarešto novega poslanca.

Budimpešta, 19. aprila. e. Službeno poročilo jugoslovenske vlade o skorajšnjem odhodu jugoslovenske delegacije v Moskvo, za uvedbo gospodarskih zvez s Sovjetsko Rusijo, je bilo sprejeto kot zelo pomemben dogodek, ki ga je zabeležil ves včerajšnji madžarski tisk.

hod tujim ladijam, so izzvale precejšnjo razburjenje. Toda včeraj so v Rimu na službenem mestu demantirali te vesti.

Z zasebne strani se izve, da bodo sprejemene nekatere paroplovne proge, ki so vodile v to pristanišče. Na istem mestu tudi demantirajo, da Italija namerava mobilizirati devet letnikov. Resnica je, da je na vezbe poklicanih več tisoč specialistov.

Čsl. Sinja knjiga

Pariz, 19. apr. s. (Reuter) Češkoslovaški nacionalni komite je izdal sinoči Sinjo knjigo, ki poroča o zatiranju češkega kulturnega življenja na Češkem in Moravskem. Knjiga navaja, da so vse važnejše šole v protektoratu zaprte, da so bili aretirani profesorji in učenci ter zatrti skoraj vse kulturne institucije.

Ameriška letala za zaveznike

Washington, 19. apr. s. (Reuter) Predsednik angleško-francoske komisije za vojaške nabave v Zedinjenih državah je včeraj sporočil, da je komisija podpisala kontrakte za nakup večjega števila ameriških letal tipa Curtiss in Douglas, kakor tudi drugih najnovejših tipov. »New York Times« poroča, da so zavezniki naročili 4500 najnovejših ameriških letal.

Švica se bo branila do zadnje kaplje krvi

Splošna mobilizacija v trenutku, če bi sovražnik prestopil mejo — Ameriško zanimanje za švico

Bern, 19. apr. s. (Reuter) Proglas, ki ga je objavila včeraj švicarska vlada v imenu predsednika zveznega sveta in vrhovnega vojaškega poveljnika, odreja izredne ukrepe za primer vojne. Najvažnejša je določba, da stopi avtomatično v veljavo splošna mobilizacija v Švici v trenutku, ko sovražnik čete prestopi kjerkoli meje države. Švicarska vlada bo o takem dogodu obvestila prebivalstvo po radiu, telefonu in brzojavu, v oddaljenih gorskih predelih pa bo prebivalstvo obveščeno z letaki, ki jih bodo metala vojaška letala. Proglas dalje odreja posebne ukrepe proti

vohunstvu in izdaji, zlasti pa proti udeležitvi v šakalcev s padali, ki bi jih spuščala sovražna letala v zaledju.

Bern, 19. apr. AA. (Stefan) Predsednik švicarske konfederacije in poveljnik švicarske oborožene sile sta v zvezi s pripravi na mobilizacijo v primeru napada izjavila, da je Švica trdno odločena do zadnje kaplje krvi boriti se proti vsakemu zunanemu napadu.

Washington, 19. apr. s. Podtiskalnik za zunanje zadeve Sumner Welles je sprejel včeraj švicarskega poslanca in je imel z njim daljši razgovor.

Nadzorstvo tujcev

Ukrepi madžarske vlade — Nizozemska vlada je poostрила kontrolo — Ostre odredbe na švedskem

Budimpešta, 19. aprila. e. Tukašnja radjska postaja je objavila naslednjo vest: Osebe, ki širijo razburilne vesti na Madžarskem, bodo poslani v koncentracijska taborišča. Madžarska policija je dobila navodila, da pazi na vsako osebo, ki širi lažne vesti in katerih delovanje je škodljivo koristim države.

Haug, 19. aprila. s. (Reuter). Vlada je odredila s 1. majem nadaljnjo poostreitev kontrole nad tujci na Nizozemskem. Vsak tujec bo moral sedaj izpolniti pri vstopu na Nizozemsko posebne formulirje. V Lukke, kjer je odredeno obsedno stanje, smejo priti tuje ladje samo s posebnim dovoljenjem.

Stockholm, 19. aprila. s. Švedskemu

parlamentu je bil predložen zakon, ki predvideva nove ostre kazni za vohunstvo in izdajstvo.

Stockholm, 19. apr. s. (Reuter). Švedska vlada je prepovedala vsem tujcem dostop v najsevernejšo švedsko provinco med Luleo in norveško mejo, kjer so najvažnejša železniška železnice rude. Isto tako je tujcem prepovedan dostop v vsa pristanišča.

Uradno javljajo, da je sredi nemške letalo preletelo mesto Karlstad, 100 km vzhodno od norveške meje. V mestu je bil dan letalski alarm, ki je trajal eno uro. Protiletalski topovi so oddali več streljavih strelcev. Tudi v nekaterih drugih mestih v bližini je bil dan letalski alarm.

Amerika in Vzhodna Indija

Zedinjene države za mir na Tihem oceanu — Veliki manevri ameriške mornarice — Nizozemsko sporočilo Japonski

Washington, 19. aprila AA. (Reuter) Na včerajšnjem sprejemu novinarjev je predsednik Roosevelt izrazil upanje, da se bo ohranil mir in sedanje stanje na vsem obsegu Tihga oceana. Roosevelt je podal izjavo, ki je v skladu z izjavo Cordella Hulla o Nizozemski Indiji in je pri tem pristavil, da misli, da je Hullova izjava obsegla ves sedanji položaj. Splošno se misli, da nobena izjava sedanjih ugodnih osebnosti ni bila tako dobro sprejeta v javnosti kakor sročnja Hullova izjava.

V naslovih, ki jih objavljajo fisti sprito te izjave, se kaže odločnost Zedinjenih držav, da ne bodo dovolile Japonski, da bi začela s kakršnokoli akcijo v Vzhodni Indiji in da je sročnja Hull sporočila Japonski, naj se izogne vsakemu takemu namenu. List »Baltimore Sun« pravi, da mora Amerika stati ob strani evropskih dogodkov, vendar pa je nesmiselno misliti, da Zedinjene države nimajo interesov v Vzh. Indiji, odkoder uvažajo tako važne proizvode kakor sta n. pr. gumi in cink. Čeprav bi radi ostali ob strani vsih dogodkov, vendar pa zaradi gumija ne moremo ostati brezbržni.

Washington, 19. aprila AA. (Reuter) V

Washingtonu se naglašava vedno večji pomen, ki ga Zedinjene države pripisujejo ohranitvi sedanjega stanja na Tihem oceanu. To stališče postaja vedno jasnejše. Dogodki, ki so se razvili v teku zadnjih 24 ur, so pozornost vse Amerike obrnili na manevre mornarice, ki se sedaj vrše zapadno od Havajskih otokov v največji tajnosti. Smatra se, da se ti manevri vršijo mnogo dalj od ameriških obal, kakor je to bilo doslej. V obveščenihih krogih izražajo mnenje, da bo zunanji minister Cordell Hull posvetil verjetno veliko večjo pozornost vprašanju skrajnega vzhoda, takoj ko bo za vsaki načrt o sklepanju trgovinskih pogodb sprejel na kongresu.

Tokio, 19. aprila AA. (Havas) Nizozemski poslanik v Tokiu general Pabst je obiskal včeraj popoldne zunanje ministra Arita in ga obvestil, da Nizozemska nima namena katerikoli tuji sili izročiti zaščito Nizozemske Indije v slučaju, da bi bila Nizozemska proti svoji volji zapletena v vojno. Nizozemska vlada je razen tega označila stališče, da bi vlada Nizozemske Indije v primeru potrebe tudi sama znala v celoti zagotoviti upravo nad svojimi ozemlji in na njih ohraniti red.

Informiranje angleške javnosti

London, 19. apr. s. (Reuter). Angleško propagandno ministrstvo javlja, da je bil došen z vsemi angleškimi strankami sporazum, po katerem bodo v državi velika javna zborovanja, na katerih bodo vodilni angleški politiki informirali javnost o ciljih in namenih Anglije v vojni. Ta zborovanja se bodo pričela po bliskovitih. Nastopali bodo na njih skupno med drugimi ministri predsednik Chamberlain ter vodje opozicije Attlee in Sinclair. To bo prvič, da bodo v Angliji skupno nastopili predstavniki vlade in opozicije pred jav-

Zaupnica belgijski vladi

Bruselj, 19. apr. s. Belgijski senat je sročil s 131 proti 3 glasovom odobril zunanjo politiko vlade. Proti so glasovali samo komunisti.

Francosko japonski trgovinski sporazum

Tokio, 19. aprila. AA. (Havas) Francosko japonski trgovski sporazum je bil ponovno podaljšan za mesec dni pričeni s 15. aprilom. Znano je, da je trgovski sporazum potekel 15. marca in je bil že podaljšan za en mesec, da bi se omogočila pogajanja za novo trgovinsko pogodbo.

Rdeči križ v Trbovljah

Trbovlje, 18. aprila.

Trboveljski RK je nedavno na 16. letni skupščini pregledal uspehe društvenega dela v zadnjem poslovnem letu ter si začel delovni program za leto 1940. Predsednik društva, učitelj g. Karel Omerzu se je v uvodnem govoru spomnil prežgodega umrlega podpredsednika in marljivega člana msgr. Jakoba Gaspariča in orisal njegove zasluge za društvo in uspešno delo za dobrobit revnega trboveljskega prebivalstva. Naznačil je splošne smernice, ki naj vodijo društveni odbor pri bodočem delu in poudaril pomembno humanitarno vlogo Rdečega križa za domovino v miru in vojni. Zlasti naš industrijski kraj bi v današnjih časih moral imeti močan kader izvežvanih križarjev, ki bi bili kos vsem odgovornim nalogam v primeru potrebe. Žal se v naši dolini kaže med številnimi prebivalstvom vse premalo zanimanja za naš Rdeči križ, kar je razvidno že iz tega, da društvo šteje le 217 članov, 218 samarijanov, 62 bolničarjev in 531 podmladkarjev RK. Članstvo po svojem številu ni nikakor primerno številu občanov, saj ne doseže niti 3%. Zado- voljivejšo število izvežbanega osebja je pripisati le marljivemu delu odbora, ki je pod vodstvom predsednika neumorno na delu, da pripravi deloven in strokovno podkovan naraščaj RK.

Društvo je v preteklem letu zaključilo tretji bolničarski in osmi samarijanski tečaj ter je diplomiralo 15 bolničarjev in 15 samarijanov.

Trboveljski RK je poslal več revnih podmladkarjev na tritedensko letovanje v Bakar ter delilo podpore revnim občanom. Samarijani in bolničarji uspešno sodelujejo pri občinskem odboru za obrambo pred zračnimi napadi. Blagajna je izkazala din 17.463,38 dohodkov in din 7739,71 izdatkov, torej din 9723,67 presežka. — Če pomislimo, kako obsežne naloge čakajo RK pri današnjih prilikah, smatramo, da ju je sprejela in si dala prorokovati srečo. Prva,

dustrijski kraj vse prešibka. Neogibno potrebno je, da se okrog Rdečega križa združi vse, ki mu je do blaginje prebivalstva v pretehih nevarnostih vojne vihre.

V poslovnem letu 1940 ostanje dosedanja uprava s predsednikom g. K. Omerzujem in podpredsedniki gg. dr. H. Baumgartnom, dr. V. Krasnikom in gospo S. Radejevo na čelu. V nadzorni odbor je na novo izvoljena g. Zenica Majer.

Delovni program za leto 1940 obsega delo za zvišanje članstva, ferialna kolonija, bolničarski tečaj, uniformiranje samarijanov, humana društvena prireditve in sodelovanje samarijanov pri zračni obrambi.

Na predlog podžupana g. Plavšaka je bilo določeno 2000 din za nabavo treh nosil in ročnih lekan. V maju se bo pobrala članarina z nabiralnimi polami. Občani se naprošajo, da po najboljših močeh podprejo akcijo društva, ker s tem jakanjo dobrodelnost in pomoč bližnjemu, ki bo njim samim in njihovim rodbinam v največjo korist!

Ciganki, ki napovedujeta srečo

Ljubljana, 19. aprila

»Lepa gospa, dajte, da vam povem srečo!« sta jeli nagovarjati v sredo popoldne dve ciganki gospo Marijo P. v Brejčevi ulici v Šiški. Prišli sta odnekod čez polje in obiskali že več hiš, pa so ju menda povsod zapodili. Tudi gospa P. ju je sprva naglana, naenkrat sta pa ciganki potegnili iz žepov pesti srebrnega drobiža in jeli spet siliti v gospodinj. »Ne potrebujeta veliko denarja, imava ga sami, ali vam preti nesreča, boljše je, da si jo daste odgnati... Stane samo 5 din, kaj je to za bogato gospo?«

Vsiljivi ciganki sta stali najprej na dvorišču, kmalu pa sta se jeli pomikati po stopnicah in že sta bili v stanovanju. Slednji sta res pretentali gospo, da ju je sprejela in si dala prorokovati srečo. Prva,

okrog 40-letna ciganka, se je lotila služkinje in jo prosila, naj ji da kosček sladkorja. Sladkor je zavezala v čist robec in napravila na konček voze. Ko je nekaj časa uganjala svoje vragolije, se je poslovlila od služkinje, rekoč, da ne sme robca odvezati do njenega povratka okrog šestih zvečer. Druga okrog 35-letna ciganka, izredno lepih potez in črnih velikih oči, je sedla v sobi k mizi in prižgala črno svečo. Nato je prišla gospodinja za roko in pričela študirati poteze na njeni dlani. Pri tem je gledala gospodinjino srepo v oči, dokler ni čutila, da njena volja popušča. Sugerirala ji je, da mora izročiti prstan, ki ga ima na roki, nato ji je izvabila tri pare zlatih uhanov, zlato zapestnico in še nekaj druge zlatnine. Govorila je, da bo vse vrnila ob šestih, ko pride zopet nazaj in slednjič je pobrala še temnosivo možgovo obleko, par modrih čevljev ter šal, ki ga je imela gospodinja okrog vratu. Preden je izginila, je zaprosila še za 150 din, ki jih je tudi dobila.

Gospodinja in služkinja sta ves dan čutili nekakšno omotico, zama pa sta čakali, da bi se ciganki vrnili. Dobra sta se zavedli šele po šestih in začeli razmišljati o tem, da sta naselili preveljama sleparkama. Ciganki sta bili najbrž že daleč, ko sta osleparjeni prihiteli na policijo in prijavili, da so ju ciganki oškodovali za okoli 5000 din.

Zračni akrobat v Ljubljani

Ljubljana, 19. aprila.

Popoldne bodo Ljubljanačani lahko občudovali mladega zračnega akrobata Pero Glišića, ki bo razpel v višini okoli 20 m žico s strehe Glasbene Matice na streho gimnazije v Vegovi ulici ter v tej višini izvajal drzne akrobacije in atrakcije s svojimi tovaršim Daudom Žudjelovičem. Glišić, ki je šele 24 let star, se je oglašil v našem uredništvu in nam pokazal, kaj so o njem že pisali domači in tuji listi. Nastopil je z uspehom že v vseh večjih mestih v Jugoslaviji, uspel pa je tudi s turnejo po Albaniji in Grčiji. Rodil se je v Mitrovici, v Ljubljano pa prihaja iz Zagreba. Pozimi je vzbujal veliko pozornost v Mitrovici s svojimi drznimi vragolijami pod zaledenelo Savo. Glišić pa ni samo zračni akrobat, temveč tudi spreten fakir, ki požira steklo, žerjavico, igle in žiletke. Ker se mu je zdelo, da mu vsega tega ne verjamemo, je kar pred nami v redakciji grizel kakor sladkorček jekleno brivsko žiletko ter jo slastno požrl. V Osijeku mu zdravniki niso verjeli, da more požreti ostro brušeno jeklo, a nevarnim Tomažem je Glišić v posebni ordinaciji pokazal svojo spretnost odno- snopretnost svojih zob in svojega že-

lodca ter je vpriču zdravnikov pojedel kar šest žiletk. Doselej je zaužil, kakor trdi, že okoli 4 kg jekla v obliki igel, žiletk in podobnih reči. Danes popoldne ob 17. pa ga bomo spoznali predvsem kot akrobata na visoki žici.

Iz Metlike

— Zvočni kino. V soboto 20. t. m. ob 20. uri ter nedeljo 21. t. m. ob 15. in 20. uri bo predvajal zanimiv film »Demoni zraka«, v katerem bo prikazana internacionalna špijonaža s dramatskimi scenami v avijonu nad oceanom in se nežni mladenki posreči rešiti čast svojemu zaročencu.

— Sestanek V nedeljo ob 10. uri bo v šoli sestanek prireditvenega odbora za narodni festival v Metliki.

— Majo več srčne kulture! Opeša se, da nekateri nezreli fantalini, pa tudi otroci, ki radi dražijo na cesti mestnega posebnega Pepčka. Poučiti jih je treba, da se napram revežu vedno dostojneje in tako dokazujejo, da so pametnejši in ne grobo surovi!

— Glasilska prireditve, ki jo je priredi-

la domača glasilska četa v Sokolskem do-

mu je vsestransko dobro uspeša. Poverje-

ni smo izraziti vsem darovalcem in sode-

lujočim iskreno zahvalo, posebno še igral-

cem in igralkam, ki so navzoče z veselje-

igro »Moja draga tašča« tako prijetno iz-

nenadili.

Položaj industrije v Sloveniji

Najpomembnejšo vlogo v naši industriji igra zdaj vprašanje preskrbe s surovinami

Ljubljana, 19. aprila

Ob navzočnosti številnih članov in zastopnikov oblasti je predsednik g. Avgust Praepotnik otvoril popoldne ob 11. redno letno skupščino Zveze industrijcev za dravsko banovino. V svojem uvodnem poročilu je predsednik poudaril, da poteka letošnja skupščina ob izredno težkem in zamotnem zunanje-političnem položaju. Vsi veliki dogodki v Evropi so občutno vplivali na gospodarstvo nevarnih držav. V Sloveniji

se v zadnjem času industrija žal ni razvijala v isti meri kot v drugih delih države, četudi je Slovenija industrija najbolj potrebna. Ob koncu je predsednik pozval vsa industrijska podjetja v Sloveniji, naj vneto sodelujejo pri delu zveze, ker je zlasti ob sedanjih razmerah potrebno, da se ohrani popolna solidarnost v industrijskih vrstah. S tem bodo industriji najbolj koristili ne samo sebi, temveč tudi skupnim interesom domovine.

razpolago. Naša izvozna trgovina se na splošno dobro razvija. V mnogih primerih pa podjetja niso mogla izkoristiti izvozne konjunkturo, ker im železnica ni dala dovoljno število vagonov za izvoz. S težavami glede vagonov se borimo že od septembra lani.

V zunanji trgovinski politiki je vladala tudi v preteklem poslovnem letu živahna razgibanost. Določili so se kontingenti za blago, katero dobavljamo iz Nemčije. Med drugim nam je Nemčija priznala kontingent za dobavo 380.000 ton koksa. Žal pa je izvršitev dobav iz Nemčije zvezana z velikimi težavami. Kontingenti za izvoz našega lesa v Italijo so bili znatno povečani, zlasti za rezan in tesan les. Skenili so se novi dogovori o trgovinskih in plačilnem prometu s Francijo, Grčijo, Rumunijo, Veliko Britanijo in Madžarsko. Naša zunanja trgovinska politika stremi za tem, da se likvidirajo obstoječi klirinski sistemi. Kar se tiče organizacije zunanje trgovine, je bilo že mnogo prigovorov zaradi razcepljenosti kompetenc na razne resore. Ustanovljena je bila Direkcija za zunanjo trgovino, da bi bili posli zunanje trgovine koncentrirani in želeli je, da bi se nova ustanova uspešno uveljavila.

V drugem delu poslovnega poročila so našteje vse številne akcije Zveze industrijcev v zvezi s fiskalno politiko. Zveza se je intenzivno bavila z vsemi aktualnimi davčnimi vprašanji. Vse je presenetljiva obsežna davčna reforma. Od mnogih zahtev, ki so jih interesi iznesli na konferenci v Ljubljani, jih je bilo malo osvojenih. Ob koncu poudarja poročilo, da industriji v svojih prizadevanjih niso bili nikoli enostranski, temveč so vedno upoštevali splošne interese narodnega gospodarstva.

splošna napetost, ki vlada v vsem svetu zaradi vojne za razvoj industrijske delavnosti nikakor ni koristna. Izredne prilike se stvarno odražajo tudi v gospodarstvu nevarnih držav ter postavljajo industrijske in ostale gospodarske korporacije pred nove naloge ter dajejo njihove mu delu posebno obelile in posebno smer. Med važnimi vprašanji, ki spadajo v delokrog industrijskih korporacij, igra danes morda najpomembnejšo vlogo vprašanje zadostne preskrbe s surovinami. Zato posveča tudi Zveza industrijcev temu vprašanju posebno pozornost.

Glede preskrbe industrije s surovinami so se pojavile že v začetku preteklega leta neke težave v zvezi s pomanjkanjem deviz. Ob sleherni priliki smo opozorili pristojna mesta na važnost zadostne preskrbe industrije s surovinami ter na ukrepe, ki so potrebni, da se poveča dotok deviz. Zlasti je potrebno, da se z vsemi sredstvi pospešuje izvoz v devizne države. Uspešno nam je, da so se uvedle izvozne premije v obliki ugodnostnega obračunskega tečaja za devize za nekatere vrste izvoznega blaga. Minister financ je tudi odločil, da smejo izvozniki prosto razpolagati z vsemi izvoznimi devizami s prodajo na borzi po borznem tečaju. Ta ukrep zaradi razmer se ni mogel priti do pravega učinka, prej omenjene izvozne premije pa so se ukinile, vendar pa je kr vlada pričela z nadaljnjo izgradnjo sistema izvoznih premij. Pri današnjih razmerah so izvozne premije začasno izubile na pomembnosti, vendar ni dvoma, da bodo v normalnih razmerah igrale v naši zunanji trgovinski politiki še prav važno vlogo.

Opozorili smo na možnost, da uporabimo one domače sirovine, katerih imamo v izobilju in katerih viške izvažamo stalno v inozemstvo, kot kompenzacijo za one sirovine, ki jih moramo uvažati. V posameznih primerih smo se prizadevali, da se podjetjem omogoči preskrba s surovinami in se dovoli plačevanje strovin v naprej. Na pristojnih mestih smo našli razumevanje ter se je to vprašanje na splošno zadovoljivo uredilo.

Zaradi omejene možnosti za preskrbo s surovinami in polizdelki je posebno prizadeta naša tekstilna industrija, ki mora uvažati ne le bombaž, temveč tudi značilne količine preje iz inozemstva. Nemčija in Češkomoravski protektorat, od koder smo prej dobivali te sirovine, danes za nabavo tekstilnih sirovin praktično ne ordeta v poštev. Ne samo, da je postala nabava bombažne in volnene preje odtod nemogoča, temveč je ostalo tudi mnogo starih zaključkov neizvršenih. Kakor smo zdaj obveščeni, bodo nemški dobavitelji na podlagi starih zaključkov dobavili 200.000 kg bombažne preje. Na podlagi starih zaključkov naj bi prejela jugoslovanska tekstilna industrija iz Nemčije tudi še 50.000 kg volnene preje. Nemški dobavitelji so predlagali našim tvrdkam, da naj pristanejo na dobavo volnene preje mešane s 30% celicne volne, a za uvoz take preje obstoja luksuzni davek. Intervencije glede teh dobav se nadaljujejo.

Z zastopniki italijanske tekstilne industrije smo se sporazumeli, da naj se k rednemu kontingentu za izvoz bombažne preje iz Italije v Jugoslavijo, ki je bil določen za zadnje četrtletje preteklega leta v vrednosti 17.600.000 lir, prizna še dodatni kontingent v vrednosti 20 milijonov lir. Akcija je v toliko uspeša, da se nam je dočeli k rednemu kontingentu še dodatni kontingent 10 milijonov lir. Četudi smo morali pristati na povišanje cen, se mora smatrati naš uspeh za zadovoljiv. Visoke cene italijanske bombažne preje povzročajo v glavnem klirinski sistem. Kakor smo obveščeni, se bo z naše strani predlagala na prihodnjem zasedanju jugoslovansko-italijanskega gospodarskega odbora ukinitve kliranga.

Nekatera tekstilna podjetja se živahno zanimajo za uvoz preje iz Anglije. Možnost tega uvoza je odvisna predvsem od devizne situacije. Glede bombažne preje domačega izvora je v načelu določeno, da naj se v domačih tkalnicah izdelana preja sorazmerno porazdeli med vse domače tkalnice.

O preskrbi usnjarske industrije s surovinami in pomožnimi sredstvi proizvodnje je razpravljali odsek usnjarske in čevljar-

Bežigradska podružnica CMD

Ljubljana, 19. aprila.

Bežigradska CMD podružnica se je konstituirala za tekoče poslovno leto in rodoljubne odbornice so si razdelile svoje posle podrobneje narodnoobrambne dela v našem predmetju. Predsednica je neumorna ženska prvobornica Minka Govekarjeva, podpredsednica Slavica Urbančičeva, blagajničarka Marija Demšarjeva, njena namestnica mag. pharm. Marija Gračner-Koruzova, tajnica Ojda Paulin, njena namestnica Milica Vazazzova, ostale odbornice so gospe: Accettova, mag. pharm. Devova, Goljarjeva, Cihlačeva, Milnarjeva, Modiceva, Mravljetoča, Rupnikova, žukova, Steinerjeva, Strojčeva in Troščova.

Mnogi bežigradski rodoljubi pa so revizorji in zastopniki na glavni skupščini naše družbe, ki tako vzorno oskrbuje in ureja naše narodnoobrambno delo, da se ji moramo pridružiti vsi Sloveni. Plačujmo prostovoljno ta narodni davek v obliki članarine, udeležujmo se družinskih predavanj, prireditve in vsega podrobnega dela za našo državo svobodo, ki je v današnjih reah dneh naša največja in najdragocenejša imetje! Z ljubeznijo in požrtvovalnosto rešimo to našo narodno svetinjo s sodelovanjem našega zavednega ženstva, ki naj spominja vse Bežigradce na nikdar pozabljeno geslo: Mal polož dar — domu na oltar!

Odbornice bežigradske CMD podružnice so na svoji seji 17. t. m. korporativno po- dastile spomin vzorne matere, svoje ugledne predsednice blagopokojne Marije Vasičeve ter podarile CMD 200 din namesto cvetja na njeno svežo gomilo.

Iz Kranja

— Kino »Narodni dom« predvaja danes v soboto zvečer in nedeljo ob 16. pol 19. in pol 21. uri film »Union Pacific«.

— Šihisti, pozor! Kranjski šahovski klub je stopil preko Zveze šah. klubov v stik z g. Vasjo Pircem, našim velemojstrom s prošnjo, da bi odigral v Kranju simultano KSK naproša zato vse šahiste, da se prijavijo k udeležbi. Prijavnina znaša 5 din; prijaviti pa se je treba v ponedeljkih, sredeh ali petkih zvečer v loviski sobi hotela »Stara postaja«. Dan simultanke bo pravčasno javljen. Obenem pripravila KSK tudi tekmovanje za gorensko prvenstvo med moštvi šahovskih klubov, ki pa bo v primeru slabe udeležbe zaradi pozne sezone prestavljen na jesenski čas.

— Z modernizacijo ceste skozi mesto so začeli. Poročali smo že, da so pretekli teden zaradi razširitve Vidovdanske ceste morali odstraniti del kostanjevega drevo- reda ob parku pred Narodnim domom, sedaj so pa začela tudi prva dela na ml- žanju Jelenovega klanca. Istočamo s temi deli je bila izvršena tudi kanalizacija tako na Vidovdanskem cesti kakor tudi ob Maj- dičevem mlinu. Zaradi teh del je zelo ovi- ran živahen promet in je skrajni čas, da

se odpomore temu vsaj z delno usmeritvijo prometa po Stari cesti, ki je bila v ta namen že jeseni primerno urejena in utrjena. Vsekakor pa bo treba pohiteti z deli, ker se bo promet moral zaradi nepri- merljivih vzporednih cest vršiti vsaj po enem delu novogradnje ceste vse čas gradnje. Potrebno bo tudi, da se v dobi preurejevanja ceste skozi mesto poostri prometno nadzorstvo.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 19. aprila: Ema, Leon IX. papež

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Kavarna propadlih angelov
Kino Sloga: Pesem svobode
Kino Union: Ljubavni krik
Jubilejna razstava v Jakopičevem pavil- jonu odprta od 9. do 18.

Literarni klub v Ljubljani prvi bralni večer ob 20. v Delavski zbornici

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Od spod sita

Gospod urednik, dovolite mi, da tem po- tom opozorim naročnike našega telefona na zlorabo, ki si jo nekdo dovoljuje z očitnim namenom, da bi koga ostrašil in po svoje doimel k vzmirjanju naše javnosti. Ta »nekdo« stopi namreč k telefonu in vpraša: »Kdo tam?« Ko dobi pouk, da mora najprej sam povedati, kdo je, ker tako zahtevajo pravila v olikani družbi, se javi: »Tu Intelligence Service«. Poklicani je se- veda prvi trenutek iznenaden ter že z ra- dovednostjo vpraša, kaj da želi ta skrivnostna institucija od njega. Nato sledi v sr- bohrvaščini nujno priporočilo, naj se po- klicani pazi svoje stalne večerne družbe, ako se neče seznaniti z notranjo uredbo in opremo Glavnice. Jasno je, da tako opo- zorilo vsaj prvi hip ni brez neprijetnega učinka, toda že naslednji trenutek je vsa- komur jasno, da gre za neroden poskus po- tegavščine. Človek, ki se izdaja, da govori v imenu znane angleške tajne službe, nam- reč niti ne zna izgovoriti nje imena ter s tem samo kaže, da bi se rad izražal v slo- gu mednarodne politike, pa mu nedostaja najprejprostejšega znanja. Tako troši svojo pobalinsko duhovitost zaman in razgalja samo svoje zelo nedostatno splošno izob- razbo.

Ker si je morda še s kom dovolil svojo neokusno šalo ali pa jo posledaj skuša ponavljati v kaki drugačni obliki, opozar- jam nanj naročnike telefona. Vskodo naj ima za tak primer pripravljen kak zaf- kljiv odgovor, da nevednež ne pride na svoj račun pri tej malo izvrzni zabavi.

V naprej se Vam zahvaljujem za objavo tega opozorila in Vas lepo pozdravljam L. P.

PREMIERA!
Nedosegljivi mojster ljubzenskih vlog **CHARLES BOYER** in lepa **IRENE DUNNE** v najnovejšem filmu

LJUBAVNI KRIK

(LOVE AFFAIR)

KINO UNION
Tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

DANES PREMIERA! — Herojske borbe na ameriškem zapadu za pravico in svobodo. — **NELSON EDDY**
poje v tem napetem in izredno lepem filmu zanosne balade in
divne ljubavne pesmi. Da pomaga svojim rojakom v borbi
proti spekulantom, žrtvuje svojo ljubezen in svoje dobro ime!

Pesem svobode

KINO SLOGA, tel. 27-30. Danes ob 16., 19. in 21. uri

MARGARET SULLAVAN, najboljša tragedkinja znana iz filma »Trije tovariši«
v filmu

Samo še danes! Kavarna propadlih angelov

KINO MATICA, tel. 21-24 Ob 16., 19. in 21. uri.

Danes in jutri ob 8. uri, v nedeljo ob 10.30, 12.15, 14.15, 16.15, 18.15, 20.15, 22.15, 24.15, 26.15, 28.15, 30.15, 32.15, 34.15, 36.15, 38.15, 40.15, 42.15, 44.15, 46.15, 48.15, 50.15, 52.15, 54.15, 56.15, 58.15, 60.15, 62.15, 64.15, 66.15, 68.15, 70.15, 72.15, 74.15, 76.15, 78.15, 80.15, 82.15, 84.15, 86.15, 88.15, 90.15, 92.15, 94.15, 96.15, 98.15, 100.15, 102.15, 104.15, 106.15, 108.15, 110.15, 112.15, 114.15, 116.15, 118.15, 120.15, 122.15, 124.15, 126.15, 128.15, 130.15, 132.15, 134.15, 136.15, 138.15, 140.15, 142.15, 144.15, 146.15, 148.15, 150.15, 152.15, 154.15, 156.15, 158.15, 160.15, 162.15, 164.15, 166.15, 168.15, 170.15, 172.15, 174.15, 176.15, 178.15, 180.15, 182.15, 184.15, 186.15, 188.15, 190.15, 192.15, 194.15, 196.15, 198.15, 200.15, 202.15, 204.15, 206.15, 208.15, 210.15, 212.15, 214.15, 216.15, 218.15, 220.15, 222.15, 224.15, 226.15, 228.15, 230.15, 232.15, 234.15, 236.15, 238.15, 240.15, 242.15, 244.15, 246.15, 248.15, 250.15, 252.15, 254.15, 256.15, 258.15, 260.15, 262.15, 264.15, 266.15, 268.15, 270.15, 272.15, 274.15, 276.15, 278.15, 280.15, 282.15, 284.15, 286.15, 288.15, 290.15, 292.15, 294.15, 296.15, 298.15, 300.15, 302.15, 304.15, 306.15, 308.15, 310.15, 312.15, 314.15, 316.15, 318.15, 320.15, 322.15, 324.15, 326.15, 328.15, 330.15, 332.15, 334.15, 336.15, 338.15, 340.15, 342.15, 344.15, 346.15, 348.15, 350.15, 352.15, 354.15, 356.15, 358.15, 360.15, 362.15, 364.15, 366.15, 368.15, 370.15, 372.15, 374.15, 376.15, 378.15, 380.15, 382.15, 384.15, 386.15, 388.15, 390.15, 392.15, 394.15, 396.15, 398.15, 400.15, 402.15, 404.15, 406.15, 408.15, 410.15, 412.15, 414.15, 416.15, 418.15, 420.15, 422.15, 424.15, 426.15, 428.15, 430.15, 432.15, 434.15, 436.15, 438.15, 440.15, 442.15, 444.15, 446.15, 448.15, 450.15, 452.15, 454.15, 456.15, 458.15, 460.15, 462.15, 464.15, 466.15, 468.15, 470.15, 472.15, 474.15, 476.15, 478.15, 480.15, 482.15, 484.15, 486.15, 488.15, 490.15, 492.15, 494.15, 496.15, 498.15, 500.15, 502.15, 504.15, 506.15, 508.15, 510.15, 512.15, 514.15, 516.15, 518.15, 520.15, 522.15, 524.15, 526.15, 528.15, 530.15, 532.15, 534.15, 536.15, 538.15, 540.15, 542.15, 544.15, 546.15, 548.15, 550.15, 552.15, 554.15, 556.15, 558.15, 560.15, 562.15, 564.15, 566.15, 568.15, 570.15, 572.15, 574.15, 576.15, 578.15, 580.15, 582.15, 584.15, 586.15, 588.15, 590.15, 592.15, 594.15, 596.15, 598.15, 600.15, 602.15, 604.15, 606.15, 608.15, 610.15, 612.15, 614.15, 616.15, 618.15, 620.15, 622.15, 624.15, 626.15, 628.15, 630.15, 632.15, 634.15, 636.15, 638.15, 640.15, 642.15, 644.15, 646.15, 648.15, 650.15, 652.15, 654.15, 656.15, 658.15, 660.15, 662.15, 664.15, 666.15, 668.15, 670.15, 672.15, 674.15, 676.15, 678.15, 680.15, 682.15, 684.15, 686.15, 688.15, 690.15, 692.15, 694.15, 696.15, 698.15, 700.15, 702.15, 704.15, 706.15, 708.15, 710.15, 712.15, 714.15, 716.15, 718.15, 720.15, 722.15, 724.15, 726.15, 728.15, 730.15, 732.15, 734.15, 736.15, 738.15, 740.15, 742.15, 744.15, 746.15, 748.15, 750.15, 752.15, 754.15, 756.15, 758.15, 760.15, 762.15, 764.15, 766.15, 768.15, 770.15, 772.15, 774.15, 776.15, 778.15, 780.15, 782.15, 784.15, 786.15, 788.15, 790.15, 792.15, 794.15, 796.15, 798.15, 800.15, 802.15, 804.15, 806.15, 808.15, 810.15, 812.15, 814.15, 816.15, 818.15, 820.15, 822.15, 824.15, 826.15, 828.15, 830.15, 832.15, 834.15, 836.15, 838.15, 840.15, 842.15, 844.15, 846.15, 848.15, 850.15, 852.15, 854.15, 856.15, 858.15, 860.15, 862.15, 864.15, 866.15, 868.15, 870.15, 872.15, 874.15, 876.15, 878.15, 880.15, 882.15, 884.15, 886.15, 888.15, 890.15, 892.15, 894.15, 896.15, 898.15, 900.15, 902.15, 904.15, 906.15, 908.15, 910.15, 912.15, 914.15, 916.15, 918.15, 920.15, 922.15, 924.15, 926.15, 928.15, 930.15, 932.15, 934.15, 936.15, 938.15, 940.15, 942.15, 944.15, 946.15, 948.15, 950.15, 952.15, 954.15, 956.15, 958.15, 960.15, 962.15, 964.15, 966.15, 968.15, 970.15, 972.15, 974.15, 976.15, 978.15, 980.15, 982.15, 984.15, 986.15, 988.15, 990.15, 992.15, 994.15, 996.15, 998.15, 1000.15, 1002.15, 1004.15, 1006.15, 1008.15, 1010.15, 1012.15, 1014.15, 1016.15, 1018.15, 1020.15, 1022.15, 1024.15, 1026.15, 1028.15, 1030.15, 1032.15, 1034.15, 1036.15, 1038.15, 1040.15, 1042.15, 1044.15, 1046.15, 1048.15, 1050.15, 1052.15, 1054.15, 1056.15, 1058.15, 1060.15, 1062.15, 1064.15, 1066.15, 1068.15, 1070.15, 1072.15, 1074.15, 1076.15, 1078.15, 1080.15, 1082.15, 1084.15, 1086.15, 1088.15, 1090.15, 1092.15, 1094.15, 1096.15, 1098.15, 1100.15, 1102.15, 1104.15, 1106.15, 1108.15, 1110.15, 1112.15, 1114.15, 1116.15, 1118.15, 1120.15, 1122.15, 1124.15, 1126.15, 1128.15, 1130.15, 1132.15, 1134.15, 1136.15, 1138.15, 1140.15, 1142.15, 1144.15, 1146.15, 1148.15, 1150.15, 1152.15, 1154.15, 1156.15, 1158.15, 1160.15, 1162.15, 1164.15, 1166.15, 1168.15, 1170.15, 1172.15, 1174.15, 1176.15, 1178.15, 1180.15, 1182.15, 1184.15, 1186.15, 1188.15, 1190.15, 1192.15, 1194.15, 1196.15, 1198.15, 1200.15, 1202.15, 1204.15, 1206.15, 1208.15, 1210.15, 1212.15, 1214.15, 1216.15, 1218.15, 1220.15, 1222.15, 1224.15, 1226.15, 1228.15, 1230.15, 1232.15, 1234.15, 1236.15, 1238.15, 1240.15, 1242.15, 1244.15, 1246.15, 1248.15, 1250.15, 1252.15, 1254.15, 1256.15, 1258.15, 1260.15, 1262.15, 1264.15, 1266.15, 1268.15, 1270.15, 1272.15, 1274.15, 1276.15, 1278.15, 1280.15, 1282.15, 1284.15, 1286.15, 1288.15, 1290.15, 1292.15, 1294.15, 1296.15, 1298.15, 1300.15, 1302.15, 1304.15, 1306.15, 1308.15, 1310.15, 1312.15, 1314.15, 1316.15, 1318.15, 1320.15, 1322.15, 1324.15, 1326.15, 1328.15, 1330.15, 1332.15, 1334.15, 1336.15, 1338.15, 1340.15, 1342.15, 1344.15, 1346.15, 1348.15, 1350.15, 1352.15, 1354.15, 1356.15, 1358.15, 1360.15, 1362.15, 1364.15, 1366.15, 1368.15, 1370.15, 1372.15, 1374.15, 1376.15, 1378.15, 1380.15, 1382.15, 1384.15, 1386.15, 1388.15, 1390.15, 1392.15, 1394.15, 1396.15, 1398.15, 1400.15, 1402.15, 1404.15, 1406.15, 1408.15, 1410.15, 1412.15, 1414.15, 1416.15, 1418.15, 1420.15, 1422.15, 1424.15, 1426.15, 1428.15, 1430.15, 1432.15, 1434.15, 1436.15, 1438.15, 1440.15, 1442.15, 1444.15, 1446.15, 1448.15, 1450.15, 1452.15, 1454.15, 1456.15, 1458.15, 1460.15, 1462.15, 1464.15, 1466.15, 1468.15, 1470.15, 1472.15, 1474.15, 1476.15, 1478.15, 1480.15, 1482.15, 1484.15, 1486.15, 1488.15, 1490.15, 1492.15, 1494.15, 1496.15, 1498.15, 1500.15, 1502.15, 1504.15, 1506.15, 1508.15, 1510.15, 1512.15, 1514.15, 1516.15, 1518.15, 1520.15, 1522.15, 1524.15, 1526.15, 1528.15, 1530.15, 1532.15, 1534.15, 1536.15, 1538.15, 1540.15, 1542.15, 1544.15, 1546.15, 1548.15, 1550.15, 1552.15, 1554.15, 1556.15, 1558.15, 1560.15, 1562.15, 1564.15, 1566.15, 1568.15, 1570.15, 1572.15, 1574.15, 1576.15, 1578.15, 1580.15, 1582.15, 1584.15, 1586.15, 1588.15, 1590.15, 1592.15, 1594.15, 1596.15, 1598.15, 1600.15, 1602.15, 1604.15, 1606.15, 1608.15, 1610.15, 1612.15, 1614.15, 1616.15, 1618.15, 1620.15, 1622.15, 1624.15, 1626.15, 1628.15, 1630.15, 1632.15, 1634.15, 1636.15, 1638.15, 1640.15, 1642.15, 1644.15, 1646.15, 1648.15, 1650.15, 1652.15, 1654.15, 1656.15, 1658.15, 1660.15, 1662.15, 1664.15, 1666.15, 1668.15, 1670.15, 1672.15, 1674.15, 1676.15, 1678.15, 1680.15, 1682.15, 1684.15, 1686.15, 1688.15, 1690.15, 1692.15, 1694.15, 1696.15, 1698.15, 1700.15, 1702.15, 1704.15, 1706.15, 1708.15, 1710.15, 1712.15, 1714.15, 1716.15, 1718.15, 1720.15, 1722.15, 1724.15, 1726.15, 1728.15, 1730.15, 1732.15, 1734.15, 1736.15, 1738.15, 1740.15, 1742.15, 1744.15, 1746.15, 1748.15, 1750.15, 1752.15, 1754.15, 1756.15, 1758.15, 1760.15, 1762.15, 1764.15, 1766.15, 1768.15, 1770.15, 1772.15, 1774.15, 1776.15, 1778.15, 1780.15, 1782.15, 1784.15, 1786.15, 1788.15, 1790.15, 1792.15, 1794.15, 1796.15, 1798.15, 1800.15, 1802.15, 1804.15, 1806.15, 1808.15, 1810.15, 1812.15, 1814.15, 1816.15, 1818.15, 1820.15, 1822.15, 1824.15, 1826.15, 1828.15, 1830.15, 1832.15, 1834.15, 1836.15, 1838.15, 1840.15, 1842.15, 1844.15, 1846.15, 1848.15, 1850.15, 1852.15, 1854.15, 1856.15, 1858.15, 1860.15, 1862.15, 1864.15, 1866.15, 1868.15, 1870.15, 1872.15, 1874.15, 1876.15, 1878.15, 1880.15, 1882.15, 1884.15, 1886.15, 1888.15, 1890.15, 1892.15, 1894.15, 1896.15, 1898.15, 1900.15, 1902.15, 1904.15, 1906.15, 1908.15, 1910.15, 1912.15, 1914.15, 1916.15, 1918.15, 1920.15, 1922.15, 1924.15, 1926.15, 1928.15, 1930.15, 1932.15, 1934.15, 1936.15, 1938.15, 1940.15, 1942.15, 1944.15, 1946.15, 1948.15, 1950.15, 1952.15, 1954.15, 1956.15, 1958.15, 1960.15, 1962.15, 1964.15, 1966.15, 1968.15, 1970.15, 1972.15, 1974.15, 1976.15, 1978.15, 1980.15, 1982.15, 1984.15, 1986.15, 1988.15, 1990.15, 1992.15, 1994.15, 1996.15, 1998.15, 2000.15, 2002.15, 2004.15, 2006.15, 2008.15, 2010.15, 2012.15, 2014.15, 2016.15, 2018.15, 2020.15, 2022.15, 2024.15, 2026.15, 2028.15, 2030.15, 2032.15, 2034.15, 2036.15, 2038.15, 2040.15, 2042.15, 2044.15, 2046.15, 2048.15, 2050.15, 2052.15, 2054.15, 2056.15, 2058.15, 2060.15, 2062.15, 2064.15, 2066.15, 2068.15, 2070.15, 2072.15, 2074.15, 2076.15, 2078.15, 2080.15, 2082.15, 2084.15, 2086.15, 2088.15, 2090.15, 2092.15, 2094.15, 2096.15, 2098.15, 2100.15, 2102.15, 2104.15, 2106.15, 2108.15, 2110.15, 2112.15, 2114.15, 2116.15, 2118.15, 2120.15, 2122.15, 2124.15, 2126.15, 2128.15, 2130.15, 2132.15, 2134.15, 2136.15, 2138.15, 2140.15, 2142.15, 2144.15, 2146.15, 2148.15, 2150.15, 2152.15, 2154.15, 2156.15, 2158.15, 2160.15, 2162.15, 2164.15, 2166.15, 2168.15, 2170.15, 2172.15, 2174.15, 2176.15, 2178.15, 2180.15, 2182.15, 2184.15, 2186.15, 2188.15, 2190.15, 2192.15, 2194.15, 2196.15, 2198.15, 2200.15, 2202.15, 2204.15, 2206.15, 2208.15, 2210.15, 2212.15, 2214.15, 2216.15, 2218.15, 2220.15, 2222.15, 2224.15, 2226.15, 2228.15, 2230.15, 2232.15, 2234.15, 2236.15, 2238.15, 2240.15, 2242.15, 2244.15, 2246.15, 2248.15, 2250.15, 2252.15, 2254.15, 2256.15, 2258.15, 2260.15, 2262.15, 2264.15, 2266.15, 2268.15, 2270.15, 2272.15, 2274.15, 2276.15, 2278.15, 2280.15, 2282.15, 2284.15, 2286.15, 2288.15, 2290.15, 2292.15, 2294.15, 2296.15, 2298.15, 2300.15, 2302.15, 2304.15, 2306.15, 2308.15, 2310.15, 2312.15, 2314.15, 2316.15, 2318.15, 2320.15, 2322.15, 2324.15, 2326.15, 2328.15, 2330.15, 2332.15, 2334.15, 2336.15, 2338.15, 2340.15, 2342.15, 2344.15, 2346.15, 2348.15, 2350.15, 2352.15, 2354.15, 2356.15, 2358.15, 2360.15, 2362.15, 2364.15, 2366.15, 2368.15, 2370.15, 2372.15, 2374.15, 2376.15, 2378.15, 2380.15, 2382.15, 2384.15, 2386.15, 2388.15, 2390.15, 2392.15, 2394.15, 2396.15, 2398.15, 2400.15, 2402.15, 2404.15, 2406.15, 2408.15, 2410.15, 2412.15, 2414.15, 2416.15, 2418.15, 2420.15, 2422.15, 2424.15, 2426.15, 2428.15, 2430.15, 2432.15, 2434.15, 2436.15, 2438.15, 2440.15, 2442.15, 2444.15, 2446.15, 2448.15, 2450.15, 2452.15, 2454.15, 2456.15, 2458.15, 2460.15, 2462.15, 2464.15, 2466.15, 2468.15, 2470.15, 2472.15, 2474.15, 2476.15, 2478.15, 2480.15, 2482.15, 2484.15, 2486.15, 2488.15, 2490.15, 2492.15, 2494.15, 2496.15, 2498.15, 2500.15, 2502.15, 2504.15, 2506.15, 2508.15, 2510.15, 2512.15, 2514.15, 2516.15, 2518.15, 2520.15, 2522.15, 2524.15, 2526.15, 2528.15, 2530.15, 2532.15, 2534.15, 2536.15, 2538.15, 2540.15, 2542.15, 2544.15, 2546.15, 2548.15, 2550.15, 2552.15, 2554.15, 2556.15, 2558.15, 2560.15, 2562.15, 2564.15, 2566.15, 2568.15, 2570.15, 2572.15, 2574.15, 2576.15, 2578.15, 2580.15, 2582.15, 2584.15, 2586.15, 2588.15, 2590.15, 2592.15, 2594.15, 2596.15, 2598.15, 2600.15, 2602.15, 2604.15, 2606.15, 2608.15, 2610.15, 2612.15, 2614.15, 2616.15, 2618.15, 2620.15, 2622.15, 2624.15, 2626.15, 2628.15, 2630.15, 2632.15, 2634.15, 2636.15, 2638.15, 2640.15, 2642.15, 2644.15, 2646.15, 2648.15, 2650.15, 2652.15, 2654.15, 2656.15, 2658.15, 2660.15, 2662.15, 2664.15, 2666.15, 2668.15, 2670.15, 2672.15, 2674.15, 2676.15, 2678.15, 2680.15, 2682.15, 2684.15, 2686.15, 2688.15, 2690.15, 2692.15, 2694.15, 2696.15, 2698.15, 2700.15, 2702.15, 2704.15, 2706.15, 2708.15, 2710.15, 2712.15, 2714.15, 2716.15, 2718.15, 2720.15, 2722.15, 2724.15, 2726.15, 2728.15, 2730.15, 2732.15, 273

Lep spored bolgarskega glasbenega tedna

Skladatelj Pančo Vladigerov in operna pevka Vanja Leventova v Ljubljani

Ljubljana, 19. aprila

V Ljubljani se je začela v okviru tedna bolgarske glasbe vrsta pomembnih kulturnih prireditev, ki jih bomo nedvomno lahko zopet pristieli med najlepše manifestacije za kulturno sožitje obeh slovanskih narodov. Jugoslov.-bolgarska liga je zvesta svojemu programu in neutrudljivo nadaljuje svoje delo: za to smo ji dolžni v teh časih, ko so mednarodne kulturne vezi skoraj povsod pritrpane, še tem večje priznanje. Prireditelj bolgarskega glasbenega tedna v Ljubljani, pripravljena v tišini, je sad skrbnega dela in bo zato tudi dosegla primeren uspeh. Obrnili smo se na tajnika JBL V. Bučarja, ki nam je dal naslednje zanimive podatke o tednu bolgarske glasbe v Ljubljani.

Liga je s svojim delovanjem v pretekli sezoni lahko zadovoljna, saj so bile prirejene številne pomembne kulturne prireditve, predvsem razstava bolgarske knjige. Ne mogli bi namreč biti zadovoljni, če bi spričo dosedanjih uspehov počivali. Prav dosedanje uspehi so jim izpodbuda, da nadaljujejo delo s tem večjo vno. Prireditve, posvečene spoznavanju bolgarske kulture, nimajo le namena, da se širša javnost seznani s sadovi ustvarjanja bolgarskih kulturnih delavcev, temveč da se ob tej priliki seznanijo tudi naši kulturni delavci z bolgarskimi in bolgarski z našimi.

V okvir bolgarskega glasbenega tedna v Ljubljani spada še sročna produkcija najnovejših klavirskih skladb znamenitega bolgarskega skladatelja Panča Vladigerova. Glavna prireditev bo pa v ponedeljek, velik koncert ljubljanske filharmonije v uniojski dvorani. Na sporedu so slovanske skladbe, predvsem pa dve veliki Vladigerovi skladbi. Prvič bodo ob tej priliki v Jugoslaviji izvajali Vladigerovo rapsodijo »Vardar«, delo, ki je proslavilo skladatelja v vsem kulturnem svetu. S to rapsodijo je Vladigerov dosegel največji uspeh. Igrali so jo v vseh večjih evropskih kulturnih središčih okrog 3000-krat. Razen tega bo na sporedu klavirska skladba št. 3. Pri klavirju bo sam skladatelj in bo koncert zaslužil posebno pozornost že zaradi tega.

Pančo Vladigerov je v primeri s svojimi dosedanjimi uspehi še sorazmerno mlad, 41 let star. Njegovo ime je postalo zelo popularno že, ko je bil glasbeni sodelavec slavnega režiserja Reinhardta v Berlinu in na Dunaju. Razumljivo je, da Vladigera precej dobro pozna po njegovem delu tudi naša kulturna javnost, saj so bile njegove skladbe večkrat na sporedu ljubljanske radijske postaje, spomladi l. 1937 smo pa poslušali v našem opernem gledališču njegovo opero »Čar Kolajana«. Značilnost Vladigerovih skladb je, da so komponirane po narodnih bolgarskih motivih, a nikakor niso lahke.

Po koncertu filharmonije bo najbrž v sredo (datum še ni točno določen) predavanje znanega bolgarskega muzikologa Ivana Kamburova o bolgarski glasbi. V ilustraciji predavanja bo sodeloval pri klavirju prof. Škerjanec. Posebno predavanje o bolgarski glasbi bo pa prirejeno še v radiu.

Ivan Kamburov je odlični bolgarski glasbeni publicist. Kot kritik sodeluje stalno pri dnevniki »Utro«. Napisal je že celo vrsto pomembnejših del. Nekatera smo tudi videli na razstavi bolgarske knjige. Omeniti je treba njegovo zanimivo razpravo »Muzika za vse«, dalje temeljito študijo o poljski glasbi in doslej pri južnih Slovanih edinstveni glasbeni leksikon ki vsebuje

mного dobrih podatkov o naši glasbi in naših skladateljih.

Posebno nas mora veseliti, da bo Kamburov po svojih predavanjih še ostal med nami, ker namerava navezati šim trdnje vezi z našimi glasbenimi krogi; pripravlja namreč za tisk študijo o slovanski glasbi, podobno, kakršno je napisal o poljski glasbi.

Po srečnem naključju bosta v tednu bolgarske glasbe v Ljubljani tudi dva nastopa znamenite bolgarske operne pevke, sopranistke Vanje Leventove v opernem gledališču. Gostovanje Leventove sicer ne spada v spored glasbenega tedna ad hoc, a prihaja ob pravem času, ko bo še posebej živo zanimanje za bolgarske kulturne delavce med našo javnostjo.

Vanja Leventova se vrača iz Italije, kamor hodi stalno gostovat v slovite opere. Čeprav je še mlada, je nastopala že v vseh večjih italijanskih gledališčih. V pretekli sezoni pa je bila angažirana na Malti. Gostovala je tudi že v Londonu in drugih večjih angleških mestih. Tik pred izbruhom državljanske vojne je bila v Španiji, kjer je gostovala v Madridu, Barceloni in Valenciji. Kritiki pišejo zelo laskavo o nji. V Italiji slovi kot ena najboljših nosilk glavne vloge v operi »Madame Butterfly«. V tej vlogi bo nastopila tudi pri nas. Kot mnogi veliki umetniki poje tudi Leventova opere v originalu. Prvič bo nastopila jutri v operi »Madame Butterfly«, drugič pa v »Adriani Lecouvreur« v četrtek.

Pančo Vladigerov in Vanja Leventova sta prispela v Ljubljano pred dnevi in sta takoj navezala prisrčne vezi z našimi kulturnimi delavci. Ivan Kamburov pa prispe v Ljubljano prihodnje dni.

»Kakšni so vaši načrti za bodočnost?«
»Pogodba me veže še vedno na Narodni divadlo, in čim bom odigral tu Hamleta in Bobka se moram vrniti v Prago. Ni pa izključeno, da bo prišel nazaj v Ljubljano — če se bomo pogodili glede pogojev — da bom ostal zvest svojim gledališkim desetletnicam.«

Maša Sl.

Slovinci v Ameriki

Mestni svet v Vandlingu je imenoval za župana župana po slovenskem županu Josipu Korošcu Marijo Korošec. Njen mož je umrl 19. februarja. To je prva slovenska županja v Ameriki. Doma vodi trgovino in mesnico. Bila je v trgovini, ko je prišla iz mestne hiše deputacija z uradnim obvestilom, da je imenovana za županja. Njen prvi uradni posel je bil, da je ustavila izplačilo vseh mestnih računov, dokler ne bo plačanih 1500 dolarjev elektrarni, ki grozi s tožbo.

V Calomettu so bili pri zadnjih volitvah ponovno izvoljeni Jože Šnelar za župana. Miha Štrucelj za mestnega tajnika, Janez

Štrucelj pa za nadzornika. V sosednem Ahmeeku je pa bila Slovenka Ana Puhek izvoljena za blaginjarko, Jože Gerdešič pa za davkarskega čelnika.

V Eleveethu je podlegla operaciji slepca Ivanka Skubic. Zapustila je moža, štiri sinove in hčerko. V Clevelandu sta umrla Cecilija Starič, rojena Severkar, stara 35 let, doma iz Stančih jezov pri Moravcih, Ivanka Gregorič, rojena Boben, stara 54 let, doma iz Primče vasi, fara Ambrus in Ivanka Kalšič, rojena v Clevelandu. Kot dekle se je pisala Wiedewohl. V Univerzalu je umrl Franc Rihtaršič, star 68 let, doma iz Stare Osice nad škofjo Loko. V Rock Springsu je umrl Peter Rednjak, star 66 let, doma iz Pančev. V Frenentacu je umrl Janez Tratar, star 51 let, doma iz Dolnjih Radeč pri Krškem. V Ironwoodu je umrl Marko Govednik, star 58 let, doma iz Suhorja pri Metliki. V Duluthu je umrla Helena Anžič, stara 67 let, v Whitevalleyu si je končal življenje Josip Širčelj, star 65 let, doma iz Topolca na Notranjskem. Kaj ga je pognalo v smrt ni znano. V Ameriki je bil 40 let.

150 letnica smrti Benjamina Franklina

velikega državnika, učenjaka in ameriškega prezidenta

V sredo 17. t. m. je minilo 150 let, odkar je umrl eden največjih mož Amerike, sloveči državnik, učenjak in ameriški prezident Benjamin Franklin. Rojen je bil kot sin milarja v Bostonu in izučil se je za tiskarja. Zelo rad je čital knjige že v

mu je tudi do uglednega položaja v družbi. Izvoljen je bil za poslanca in glavnega postarja vseh angleških kolonij v Severni Ameriki. Pred vsem tem je pa deloval tudi znanstveno. Leta 1734. se mu je posrečilo izumiti strelovod.

Franklin se je odlikoval tudi kot velik državnik. V sporu angleških kolonij z Anglijo je bil poslan v Anglijo, da bi se vzemal za samostojnost kolonij. Ni pa dosegel zazenega uspeha, in izgubil je svoje mesto kot glavni postar. Ko se je vrnil v Ameriko, je postal 1775 član kongresa in vlada združenih kolonij mu je znova poverila vodstvo poštne uprave. Leta 1776 je odpotoval v Pariz, kjer se mu je posrečilo skleniti s Francijo zvezo in ugodno trgovinsko pogodbo. Ostal je v Parizu kot ameriški poslanik. Leta 1783. je sklenil in podpisal z Anglijo mir, s katerim je bila priznana samostojnost severoameriških držav. Po povratku v Ameriko je postal predsednik pensilvanskega kongresa, toda l. 1788. se je zaradi bolehnosti umaknil iz javnosti. Pa tudi potem ni opustil svojega vzgojnega, literarnega in znanstvenega delovanja. Z veliko vnezo se je boril za odpravo suženjstva zamerice. Benjamin Franklin je bil prvi tujec, ki je bil izvoljen za člana Francoske akademije.

zgodnji mladosti. Že leta 1720 je bil dopisnik raznih listov. Osem let pozneje je ustanovil v Filadelfiji tiskarno, ki se je zelo lepo razvijala. Malo truda in časa je žrtvoval, da se je naučil francosčine, španščine, italijansčine in latinščine. Tiskarna mu je donosala lepe dohodke in pripomogla

Čudna državnica

Skoraj neverjetno se sliši, da je na svetu država, v kateri so lastni državljani v neznatni manjšini. In vendar je to res. Ta čudna država je Monaco, ki ima poleg tega največjo gostoto prebivalstva na svetu. Sproh. V Monacu pride namreč na 1 kv. kilometer 15.000 prebivalcev. V vsej državi, ki meri nekaj nad poldrugi kv. km, so nasteli pri zadnjem ljudskem štetju 22.975 prebivalcev. V Monacu so državljani v neznatni manjšini, saj jih je samo 1761, vsi drugi so pa tujci.

Ko je izbruhnila sedanja vojna se je to razmerje gotovo izpremenilo, kajti mnogi tujci so se morali vrniti domov. Lani v jeseni je bilo v Monacu 9724 Italijanov, 8540 Francozov, 1902 Angležev, 281 Nemcev, 270 Švicarjev, 270 Američanov, 194 Belgijcev, 164 Holandcev, 122 Rusov, 63 Grkov ter po 1 kitajski, iraški in lichtensteinski državljani.

Vonj in okus masla

Fizikalne lastnosti masla se kontrolirajo v velikih mlekararnah večinoma mehanično, tako da ima izdelano maslo z malimi izjemami vedno standardno obliko. Nasprotno pa določijo njegov vonj in okus zamašni biološki in kemični procesi, ki so lahko dokaj različni. Ta vprašanja obravnava v avstralski poljedelski reviji E. G. Pont. Splošno rečeno dobimo lahko maslo v veliki skupini: v eni je maslo s polnim vonjem in kislo reakcijo, pripravljeno s pomočjo bakterij, v drugi pa maslo, ki ima slab vonj in neznatno kislo reakcijo, ker ni v njem dotičnih bakterij. Vsako maslo pa ima svojo bogato mikroskopično floro. Maslo prve skupine se izdeluje v Evropi, zlasti na Danskem, druge skupine pa skoraj izključno v Avstraliji in Novi Zelandiji. Močan vonj masla je odvisen od količine diacetila v njem, ki nastaja s kvašenjem mikroskopskih organizmov. Toda ti fermentacijski procesi ne dosežejo vedno zaželeno stopnje, kar je vzrok, da maslo s preveliko količino mikroflora ni vedno

tako dobro, da bi ga mogli dolgo imeti v hladilniku, kakor maslo z manjšim vonjem, ki pa zopet ni tako zaželeno.

Tako je treba rešiti vprašanje kako izdelovati maslo z intenzivnim vonjem in okusom, ki bi se pa dalo dolgo hraniti v hladilniku. In vse kaže, da je bila najdena prava pot, ker sam diacetil ni pravi vzrok, da se maslo z intenzivnim vonjem in okusom hitreje pokvari — vsaj ne v taki množini kakor je bil ugotovljen v tem maslu — bi se mogla zboljšati kakovost prodajnega masla s tem, da bi mu dodali nekaj diacetila. S tem bi se izboljšala sama vonj in okus, dočim bi druge dobre lastnosti avstralskega masla ne trpele. To je važno dogradnje, kajti maslo s polnim vonjem se prodaja vedno dražje, kar je psihološko razumljivo. Vonj in okus najbolj priporočata živila.

Uboj zaradi malenkosti

V romunski vasi Costești blizu Buzau je bil storjen nedavno težak zločin zaradi dveh lejev. Vsako nedeljo se zbira tam mladina in pleše na prostem romunskem narod. Pleše. Pozimi in ob slabem vremenu pleše mladina v gostilniški sobi. Prireditelji pobirajo po dva leja vstopnine in ljudje radi plačujejo ta malenkostni prispevek za prijetno zabavo.

Oni dan sta prišla na zabavo tudi brata Jurij in Dragomir Vasile. Po plesu sta dva druga brata Nikola in Tache Ion pobirala vstopnino in zahtevala sta jo tudi od bratov Vasile. Ta dva jo pa nista hotela plačati, češ da bosta plačala vstopnino češ dva ali tri dni. Tretjega dne sta res prišla brata Ion po vstopnino, toda zopet sta našel slabšo. Zato se je vnel med fanti prepri, ki se je kmalu izpremenil v pretep. Brata Ion sta bila oborožena s palicami in planila sta na svoja nasprotnika. Jurija sta pobila do smrti, njegovega brata pa ranila na glavi in roki. Jurij je med prevozom v bolnico umrl.

zaprte fasade, ko je bil že napočil dan in ko se je narava že prebujala.

Šumenje morja je odmevalo v jutranjem miru vedno močnejše. Pesem se je razlegala od zaliva. Čuli so se udarci kladi; ribič je popravljal svojo barko.

Na pragu Gaelovega doma se je pojavila plaha postava. Bertranda je stopila iz hiše. Na nogah je imela samo nogavice. V rokah je držala svoje praznične čevlje.

Previdno je zaprla vrata za seboj in odhitela po drevoredu. Šele za ograjo si je obula čevlječke, potem je pa hitela naprej.

Šele ko je bila že daleč od hiše, je zaslišala, da jo kliče nekdo po imenu. Kolena so se ji zašibila. Takoj se je pomirila, ko je opazila malo pastirico.

— No, danes ste pa zgodaj vstali, gospodična Bertranda. Kam se vam pa tako mudi?

— Vračam se v svoj samostan Enogata.

— V samostan? Kaj hočete postati redovnica?

— Morda. Tega še ne vem. Toda pustite me, mudi se mi, ker moram v Brestu na vlak, da se odpeljem v Quimper, kjer je moj samostan.

— V Brest hočete? Ali veste, da je do tja skoraj štiri milje?

— Me bo že kdo spotoma vzel na voz. Ob tem času vozijo ljudje v mesto ribe in sočivje.

— Prav pravite.

— Zbogom, Enogata!

— Zbogom, gospodična Bertranda!

In Bertranda je odhitela naprej.

Razgovor z Zvonimirjem Rogozom

Po dolgem času nastopi jutri zvečer zopet v Ljubljani kot Hamlet

Ljubljana, 19. aprila

Zvonimir Rogoz je prišel na gostovanje v Ljubljano, kjer bo odigral naslovno vlogo v Shakespearjevi tragediji »Hamlet« in Bobka v Nestorjevi burki »Danes bomo tihi«. Po desetih letih odsotnosti, je zopet prestopil prag naše Drame, ki je bila priča njegovih številnih igralskih uspehov. Obiskala sem ga v njegovi stari garderobi, kjer se je izpremenjal že pred leti iz Rogoza v različne junake in memoriral obsežna besedila vlog, ki jim je znal vedno vdihniti svojskost in jih virtuosno podajati. Rogoz se ni dosti spremenil, še vedno je ljubezniv, vedri in humorni kolega. Njegov izraziti pogled ima še vedno živo, osvajaajočo intenzivnost in slovanski jezik govori prav tako kot nekdaj, čeprav je imel le redko priliko ga govoriti.

Seveda smo vsi radovedni, kako je preživel teh deset let in Rogoz je rad odgovoril na vsa vprašanja, ki sem mu jih zastavila.

»S kakšnim občutkom ste zopet pozdravili Ljubljano?«

»Ko sem se pred desetimi leti poslovil od nje iz vloga Protasova v »Živem mrtvecu« in odpotoval v Prago, si pač nisem mislil, da se bom povrnil kot gost baš v tako razburjenem času. Priznam pa, da se mi je kar milo storilo, ko sem jo ugledal in iznenaden sem bil, kako se je v tem času ugodno spremenila. In čudno! Ko sem hotel drugi dan po njenih ulicah, sem imel občutek, kot da sploh ni bilo teh

desetih let odsotnosti in kot da je sploh nisem zapustil.«

»Povejte mi, kaj o svojem delovanju v Narodnem divadlu, kaj ste igrali in kaj ste režirali?«

»Režiral sem Ogrizevičev »Hasan-agin« in igral kadija, Dimovičev »Kraljeviča Marka«, kjer sem igral Uroša, Nušičev »Gospo ministrico«, prevedel in režiral sem njegovo »Zaljubljenost ostale«, Krležev »Gospoda Glembejčev«, v katerih sem igral Pubo, nadalje Maughamovo »Igro« za zaslug, Dumasovo »Damo s kamelijami«, »Strindbergovo »Opojo«, kjer sem igral glavno moško vlogo, Wildeovo »Bunburyja« in »Dež in vihar«, Langerjevo »Kamela skozi uho šivanke«, (igra Alik), v O'Neillovi igri »Čudna medigra« sem igral Marsdena, v Kaufmannovi »Veselo se sučemo« igralca, v Nicodemijevi »Senci« doktorja, v Verneuillovi igri »Dopust na Francoskem« podporočnika, režiral sem Vojnovičev »Somrak«, v »Alkimistu« sem igral Rugolfa II.«

»Kakor vidim je bilo med vašimi režiranjem precej jugoslovenskih del. Po cigavi zaslugi so prišla na repertoar Narodnega divadla?«

»Prejšnje čase je skrbel pisatelj in režiser Kvapil za to, da so se igrala, zadnja leta pa sem se zavzel zanj, kaj?«

»Kakšne vloge, razen navedenih ste še igrali?«

»Hamleta, Idiota, v Maughamovem »Svetem plamenu« letalca, v »Skopuhu« Cleantesa, v »Sveti Ivan« Sinjebrada, in seveda še šumo drugih, predvsem v domačih dramah in veseloigrah, katerih imen pa se seveda takole na hitro ne morem spomniti.«

»Kakšen repertoar goji divadlo v zadnjem času?«

»Predvsem domač, seveda tudi klasičen. Imam vtis, da zahajajo ljudje raje ko kdaj prej v gledališče, ki je vedno polno. Njihova domača dela vplivajo očividno zelo pomirjevalno in blažilo nanje. — Izmed sodobnih pisateljev uprizarajo z velikim uspehom Wernerja: »Umetnost je sreča«, »Moderna doba« (ki je nadaljevanje igre »Na ledeni plošči« Piskofeva dela itd.)«

»Povejte mi kaj o praških gledališčih!«

»Praga raste in ima že precej čez milijon prebivalcev. Ima pa tudi petnajst teatrov, ki igrajo vsak dan. Glavni gledališči sta Narodni divadlo in Prozatimni divadlo. Potem prideta Vinohradsko in komorno gledališče, Akropolis (na žižkovu) in divadlo Any Sedlčakove. Ti gojijo predvsem dramo, med njimi je seveda tudi gledališče

E. F. Buriana, ki goji poleg drame tudi veseloigro. Lažji repertoar ima gledališče Vlaste Buriana, druga pa poleg tega tudi operete. V Novem divadlu, ki je privatno podjetje, dajejo veseloigre in spevoigre. Te nastanejo na ta način, da vnesejo v dobre veseloigre posamezne sole, duete in tercete, delajo pa brez zborov. Že vse leto igrajo z nenavadnim uspehom spevoigro »Kralj z dežnikom.«

»Kaj pa Narodni divadlo, katerega član ste?«

»To je ogromno podjetje. Ves ansambl, operni in dramski s solisti, zborom in orkestrom šteje okrog sedemsto ljudi. Letni promet znaša 28 do 30 milijonov. Razen subvencije, ki znaša 12 milijonov, je last gledališče, seveda tudi vse inkaso. Zelo zanimivo v organizaciji tega gledališča je dejstvo, da ima vsak igravec nekakšno delavsko knjižico, ki se glasi na njegovo ime in v katero zapisujejo vsa dela, v katerih je nastopal in imena vlog, ki jih je igral. Mnogo zaposleni igralci imajo izpolnjenih že po več knjižic, ki pridejo, čim so izpolnjene, v arhiv. V obeh gledališčih, v Narodnem divadlu in Prozatimnem se igra vsak dan, v enem oper, v drugem drama. Ob središču je za operno osebje prosti dan, zato pa igra takrat Drama v obeh poslopih. Ob sobotah in nedeljah je po dvoje dramskih predstav, tako da uprizori dramski ansambl na teden skupno v obeh gledališčih deset predstav.«

»Že dve leti smo čakali na vaše gostovanje. Kako da ste prišli šele sedaj?«

»Vedno je nanesel nesrečen slučaj, da sem bil ali jaz prezaposlen, ali pa so nastopile v Ljubljani tehnične ovire, da se ni bilo mogoče zediniti glede datuma.«

»Kakor vidim, govorite še vedno dobro slovski, torej našega jezika niste pozabili?«

»To je najboljši dokaz, kako simpatičen mi je! Le zelo redko — kadar sem obiskal prof. Murka — sem imel priliko govoriti slovski. Pri njem se zbira ob njegovih sprejemnih dneh — vsako drugo sredo v mesecu — večji del slovenske praške kolonije.«

»Vaša gledališka pot vas je vodila čez precej odrov; kje ste prav za prav pričeli?«

»Najprej sem študiral dve leti na Dunaju v dramatični šoli Viktorja Emmauela Frühmanna. Potem v Zagrebu pri režiserju Prejcu —; takrat sem se nastopile v Ljubljani tehnične ovire, da se ni bilo mogoče zediniti glede datuma.«

»Kakor vidim, govorite še vedno dobro slovski, torej našega jezika niste pozabili?«

»To je najboljši dokaz, kako simpatičen mi je! Le zelo redko — kadar sem obiskal prof. Murka — sem imel priliko govoriti slovski. Pri njem se zbira ob njegovih sprejemnih dneh — vsako drugo sredo v mesecu — večji del slovenske praške kolonije.«

»Vaša gledališka pot vas je vodila čez precej odrov; kje ste prav za prav pričeli?«

»Najprej sem študiral dve leti na Dunaju v dramatični šoli Viktorja Emmauela Frühmanna. Potem v Zagrebu pri režiserju Prejcu —; takrat sem se nastopile v Ljubljani tehnične ovire, da se ni bilo mogoče zediniti glede datuma.«

»Kakor vidim, govorite še vedno dobro slovski, torej našega jezika niste pozabili?«

»To je najboljši dokaz, kako simpatičen mi je! Le zelo redko — kadar sem obiskal prof. Murka — sem imel priliko govoriti slovski. Pri njem se zbira ob njegovih sprejemnih dneh — vsako drugo sredo v mesecu — večji del slovenske praške kolonije.«

»Vaša gledališka pot vas je vodila čez precej odrov; kje ste prav za prav pričeli?«

»Najprej sem študiral dve leti na Dunaju v dramatični šoli Viktorja Emmauela Frühmanna. Potem v Zagrebu pri režiserju Prejcu —; takrat sem se nastopile v Ljubljani tehnične ovire, da se ni bilo mogoče zediniti glede datuma.«

»Kakor vidim, govorite še vedno dobro slovski, torej našega jezika niste pozabili?«

»To je najboljši dokaz, kako simpatičen mi je! Le zelo redko — kadar sem obiskal prof. Murka — sem imel priliko govoriti slovski. Pri njem se zbira ob njegovih sprejemnih dneh — vsako drugo sredo v mesecu — večji del slovenske praške kolonije.«

Daniel Lecœur

Krinka ljubezni

Roman

Babica je stopila k nji in ji položila svojo koščeno dlan na nežno, gladko roko. Dekle je imelo pri tem neprijeten občutek.

Mathurinin obraz je postal svečan. Oči so se ji zaškrile. Ozrla se je na dekle malone prestrašeno, rekoč:

— Bertranda, Bertranda... take misli so tudi meni rojile po glavi v tvojih letih in bile so moja nesreča. Trpela sem mnogo in dobro čutim, da je bilo še premo moje trpljenje.

— Babica...

— Vse, za kar prosim boga, je, da bi ne kaznoval v tebi... v tebi, — je ponovila, — v tebi, ki si meso in kri tistega, na katerega sem bila tako ponosna in ki mi ga je bog vzel.

Starka je stopila korak nazaj, sedla je na pručico in si zakrila obraz z rokami. Z drhtečimi prsti si je popravila sive lase.

Bertranda se je nehote ozrla na njeno sklonjeno

glavo. Kako prikopna je morala biti, ko je bila še mlada. Ah, tudi babici je bilo dvajset let!

— Nikar se več ne muči, — je dejala prijazno. — Vsak človek ima svoje križe in težave.

— Ali bi res hoteli uničiti to, kar ljubite, kar obsojate v svoji preteklosti?

Med dolgimi koščnimi Mathurinimi rokami se je zopet prikazal njen obraz.

Bertrandino vprašanje jo je presenetilo.

— Da, je ponovilo dekle. — Ali bi res hoteli iz svojega življenja izbrisati tisto tvoj ljubezni, ki vas ne prosim, da bi jo odkrili, ki vas pa menda njeni očiti preganjajo in ki se njene kazni še vedno boji na sebi in meni?

Mathurina Gaelova je počasi vstala. Nepremično je gledala svojo vnukinjo in v očeh se ji je poznalo, da se je ustrašila njene iskrenosti. Toda to iskrenost so omadeževane ustne zamen poskušale ovreči.

Besede protesta, ki jih je narekovala stari nepremagljiva naravna potreba, so same ugasnile, ne da bi prišle iz ust.

Ponosna kmetica se ni mogla odločiti za laž. Ta laž se ji je namreč zdela preveč bogokletno zastiranje skrivnostne preteklosti.

Molče je odšla Mathurina iz sobe in sedla na klopec pred hišo, od koder se je videl zaliv.

— Noč ni bila povsem jasna. Dolgo je sedela starka pred hišo, vsa zatopljena v svoje spomine.

Ko se je vrnila, je našla Bertrando slonečo pri petrolejki. Dekle je sanjalo kakor starka in morda je sanjalo o istih spominih, ki sta jih obujali tudi

PREMIERA!

LJUBAVNI KRIK

(LOVE AFFAIR)

DANES PREMIERA! — Herojske borbe na ameriškem zapadu za pravico in svobodo. — NELSON EDDY
poje v tem napetem in izredno lepem filmu zanosne balade in
divne ljubavne pesmi. Da pomaga svojim rojakom v borbi
proti spekulantom, žrtvuje svojo ljubezen in svojo dobro ime!
Nabavite vstopnice v predprodaji!

Pesem svobode

KINO SLOGA, tel. 27-30. Danes ob 16., 19. in 21. uri

PREMIERA!

Napeta ljubavna zgodba, ki se vrši v najlepših krajih sveta!

KINO UNION
Tel. 22-21

Predstave ob 16.,
19. in 21. uri

MARGARET SULLAVAN, najboljša tragedijka znana iz filma »Trije tovariši«
v filmu
Samo še danes! Kavarna propadlih angelov
KINO MATICA, tel. 21-24 Ob 16., 19. in 21. uri.

KINO MOSTE
Danes in jutri ob 8. uri, v nedeljo ob 1/3, 1/6 in 1/9 uri
Monumentalni vefilm v sepi tonu
iz ljubko Shirley Temple in Victorjem
Mc Laglenom:
Čuvarki Indije
Monumentalno! Grandiozno!
Joan Crawford, William Powell
Premiera za Ljubljano:
Pod masko ljubezni
Ljubezen — romantika — šarm!

Teden dni je Tomšič že na solncu

Zadnja — prezrta — prošnja za odložitve izkopa Tomšičevega groba

»Pokopališča prištevamo svetim prostorom in nedotakljivi so bili taki kraji že pogonom...«

Maribor, 18. aprila

Z gregorij navedenim geslom pričanja predgovor ponatista iz Cerkevnega zaukaznika za Lavantinsko škofijo z dne 15. sept. 1913, ki je izšel v posebni knjigi z naslovom »Pokopališča pri cerkvah lavantinske škofije«.

Navajamo ta nam deloma že znani vir katol. cerkve, ker ga bomo še ponovno rabili za naše namene v boju za pravice mrtvih vobče, zlasti pa v zaščito našega prvoboritelja za svobodo, Antona Tomšiča. Sploh da se že v naprej izognemo očitkom enostranosti, se bomo v tem boju tudi nadalje držali kolikor le moremo neposrednih ali vsaj posrednih katoliških virov.

Danes je že teden, ko se je lopata za to plačana grobarja morala lotiti tuje posesti in ko si je naročil tega dela brez vsake posvetitve osvojit svetost nedotakljivosti groba, v katerem je že skoro 70 let počival mož, ki je bil po obredu katoliške vere v ta grob na tej posvečeni zemlji pokopan.

Predno se je zgodil ta čin tužne zgodovine za Maribor zaslužnih prvoboriteljev, na vse merodajne naslove takoli ugo-

vori in svarila in že v zadnjem hipu celo ponižne prošnje na naslov znanega gospoda, ki osebno vodi celo akcijo za prenos zemskih ostankov iz tega na pobeško pokopališče. Zaprlo se ga je za odložitve Tomšičevega izkopa in prenosa, dokler bo to vprašanje na drug način rešeno. Zaprlo se ga je še prav posebno zato, da se baš od te strani ne desavira kratko pred tem baš na tem mestu (pri Tomšičevem grobu) podanega zagotovila stol. in mestnega župnika msgr. Umeka, da — kakor drugi — tudi Tomšič se nadalje lahko ostane na svojem mestu, ker bo on (župnik) od 1. maja dalje na novo preuredil celo pokopališče (To ponovno zagotovilo od strani predstavnikov lastnice pokopališča, ki ima po zakonu edini pravico razpolagati z usodo pokopališča, je bilo tudi vzrok, da se glede zaščite Tomšičevega groba in spomenika niso podvzeli še odločnejši koraki).

Omenjeno prošnjo je podpirala tudi opozoritev, da bi se s predčasnim izkopom Tomšiča preveč očitno kršil mest. obč. sklep — tudi če bi bil sicer veljaven, kar pa ni — ki dovoljuje vsem strankam rok se do konca aprila, da svojevoljno razpolagajo z grobovi in nagrobniki. Tudi se je dotičnega gospoda izrečeno opozorilo, da si mestna občina ne more lastiti nobenih pravic do Tomšiča, ker ni bil ni-

kdar zaslužen za občino, za katero imajo res zasluge kot na primer Nagy itd. (Na Tomšičeve zasluge za slovenski Maribor — že pred 70 leti — je že m'nil ves slovenski narod s postavitvijo spomenika in posebne ustanove. In baš zdaj se narod zopet pripravlja na 70letnico prslave v spomin Tomšičeve smrti in 100letnice njegovega rojstva — torej je pač dovolj važnih vzrokov, da se Tomšiča baš sedaj pusti v miru). Le če bi mestna občina imela s tem pokopališčem kakšne posebne namene, ki se ne krijejo z namenom cerkvene lastnine, pa bi v ta svoj poseben namen potrebovala baš ta prostor okoli Tomšiča, tedaj bi bila na mestu njena za sluga, da bi upoštevala omenjeni dve prošnji in bi v ta namen svoje delo še odložila. To bi bil lep idejni prispevek mestne občine v dejanskem izrazu p'etete do pokojnega Tomšiča. Ampak dotični namen mestne občine bi moral po svoji etični kvalifikaciji daleko presegati namen lastnice pokopališča in (nam že znani) namen one akcije, ki si je postavila za nalogo, da ta del pokopališča preuredi za »Gaj zaslužnih«. Vse, kar je ozi. bi bilo izven tega idejnega namena mestne občine, ne služi zaslugam pokojnega Tomšiča za mestno občino, ki si sicer za zakonu ne more lastiti nobenih pravic do Tomšičevega groba in spomenika.

Narodni obredi na Matičnem koncertu

Pester koncertni program je vzbudil splošno pozornost

Maribor, 18. aprila

Naši matičarji se niso zbaljati številnih kulturnih prireditelj, ki se dan na dan vrstijo v Mariboru. Za sredi napovedani koncert so tudi propagandno tako lepo pripravili in organizirali, da je bila velika dvorana Sokolskega doma domala popolnoma zasedena. Če upoštevamo višino datuma in druge neštete kulturne prireditve zadnjih dni, potem moramo smatrati ta odziv mariborskega občinstva kot časten. Obenem pa nam je ta obisk pokazal, da imajo naši vrti matičarji stalen krog prijateljev in simpatizerjev, ki so zmerom pripravljeni podpreti kulturne težnje naših matičarjev, ki jim od srca želimo, da bi čim prej mogli rešiti tudi zadnje težko vprašanje zadnjih let po uspešno rešeni dirigentski in solski krizi t. j. problem lastne stredne. Srečni koncert matičnega mešanega zbora so počastili seveda s svojo navzočnostjo tudi številni odličniki mariborskega nacionalnega, kulturnega in društvenega življenja, pa tudi predstavniki obilneštev s poveljnikom mariborskega vojnega okrožja polkovnikom Radovanovičem in magistratnim direktorjem Rodoškom na čelu.

Na koncertnem sporedu so prevladovala tako zvane obredne pesmi, ki se nanašajo na razne narodne šege, navade ter običaje. Razen tega pa so bile na sporedu tudi duhovne pesmi Marka Tajčevića in Adamčevića duhovni pesmi »Jutranja pesem« po Bohoričevem napevu iz leta 1584 in »Kedar pride poslednji čas« po Dalmatinovem napevu iz leta 1584. Te skladbe so prežete z globoko resnobnostjo, veličastno dostojanstvenostjo. Tajčević in Emil Adamčič sta razodela ob njih visoko stopnjo svoje ustvarjalne in glasbene sile. Žal pa so te duhovne skladbe zavzele v časovnem oziru prevelik delež. Nedvomno bi zadoščalo izvajanje ene Tajčevićeve duhovne pesmi in ene Adamčičeve protestantske duhovne pesmi. Menda ne bo napadna sodba, da imamo najbrž v Mariboru še premalo glasbenega občinstva, ki bi z vztrajno poglubenostjo moglo slediti tovrstnim težkim, umetniško dogmatnim skladbam. Razen tega je treba upoštevati tudi specialne prilike naše dobe, ko ljudem bolj prija vedrejši, hitrejši ritem takšnih pesmi, kakršne so potem sledile. Matičarji so ubrali odprti zaton B. Papanopolove »Pjesme svatovske« v štirih delih (Kad krenu svatovi, Kad igra kolo). Potem so bile na sporedu še Tomčeve »Svatske pesmi«, belokrajinsko »Črno-meljsko kolo« v priredbi Emila Adamčiča, metliško »Belokrajinsko kolo« v priredbi Matije Tomca, Bosansko kolo v priredbi prof. K. Pahorja, prekmurska »Marko skače« v Kimovčevi priredbi, znana narodna »Potkan ples« v priredbi Emila Adamčiča in Matije Ronjgovjevo toplo pristrni »Čače moj«. Občinstvo je bilo na-

vdušeno zlasti ob prekmurski »Marko skače« in ob »Potkanem plesu«. Ploskanje se kar ni hotelo početi, dokler niso matičarji obeh pesmi ponovili. Razpoloženje občinstva je pokazalo, v kateri smeri naj bi bila v bodoče zasnovana sestava koncertnega programa, ki naj bi bil prilagojen posebnim mariborskim prilikam, okusu občinstva, ki si želi čim več narodnih pesmi in tudi sodobnim duševnim predstavkam.

Matični dirigent Milan Pertot je pripravil koncert z ljubeznijo, temeljitostjo in mojstrsko spretnostjo. Pokazal je svoje dirigentske odlike z nove strani, preprčal nas pa je tudi, da ima matični zbor v njem tistega moža, ki bo vodil lahko zbor v novo, svetlejšo dobo, kakor je že doživljal ob svoječasnih triumfih. Zbor sam je že precej uravnovšen, vpet in skladen. Posamezni glasovi so okrepjeni, četudi ne razpolaga zbor še s tistim močnim glasovnim materialom, kakor ga je svojčas v letih največjega razmaha. Tenorji so zadobili svetlejši ton, tudi basi so krepko doneli, pri sopranih in altih pa je želeli se nekaterih nadaljnjih dopolnitev. V splošnem je treba dati zboru najtoplejše priznanje za ubrano izvajanje težkega in kvalitetnega sporeda, za iskren zanos in poštrevnost, s katero sodeluje pri va-jah in na koncertu. Vztrajno in marljivo delo bo prineslo matičnemu zboru tisti sloves, ki ga je pred leti užival, upoštevati bo le glede koncertnega programa že označene momente.

Uspešno je sodelovala s solističnimi vložki pri Papanopolovih »Pjesmah svatovskih«, pri »Belokrajinskem kolu« in pri zaključni »Čače moj« naša odlična sopranistka, operna pevka gđ. Jelka Igljeva. Njene znane pevske odlike so učinkovito stopile v ospredje, ponovno se je s prečiščeno zvonkostjo vzpel njen glas do višine »C«. Prodorno, toplo je zvenel njen sopran. Za svoje solistične speve je bila deležna posebno prisrčnega priznanja številnega občinstva.

Pri zaključni pesmi »Čače moj« je pel tudi dekleški mladinski zbor, ki se mu pozna dobra, preizkušena sola gđ. Minke Zaherlove.

Srečni koncert je bil za Maribor lep kulturni dogodek. Vsem, ki iskreno ljubijo našo pesem, je prinesel mnogo umetniškega užitka, četudi bi bilo treba to in ono še izpopolniti. Občinstvo se je dobro zavedalo, da zaslužio vsi sodelujoči v današnjem času za nesebičnost in plemenito vztrajnost še prav posebno toplo priznanje in podnet za nadaljnje delo pri smotrnem populariziranju naše lepe pesmi. Iz tega vidika želimo matičnemu zboru še nadaljnjih, čim lepših in čim bolj pripravevalnih uspehov na poti, ki ni lahka in ki terja mnogo samozatajevanja, poštrevnosti in nenadkriljive ljubezni do naših domačih skladb, do naše pesmi.

Pokršnik, kmečka hči iz Vuzenice; Andrej Sajnič, predilec, in Ljudmila Jugovec, posestniška hči iz Pobrežja; Leopold Lušički, trgovec, Frankopanova ulica 23, in Angela Mogel, zasebna uradnica, Ob železnici 2; Franc Barbek, tovarniški delavec, Ribiška ulica 4, in Zlatka Šrol, abiturientka realne gimnazije, Puškinova ulica 6; Anton Kunstl, tovarn. ključavničar, Rajčeva ulica 4, in Marija Pek, kuharica, Zolgerjeva ulica 9; Franc Keršič, čevljarški pomočnik in Alojzija Bertole, oba iz Spodnje Polskave; Franc Stuhel, uslužbenec državnih železnic, in Bogomila Čeh, učiteljica v Juršnici.

— **Nedostatek.** Naš prelepi mestni park je že oživel, Mamice vozijo svoje malčke na sprehod, vsak popoldan je tam razgiban živ-zav, zlasti odkar imamo nekoliko toplejše vreme. Vse je lepo urejeno, da se naši malčki v soncu in svežem zraku dobro počutijo. Je pa še občuten nedostatek, ki ga je treba poudariti, da ga bodo lahko odpravili tisti, ki o tem odločajo. V novejšem delu mestnega parka se čuti namreč kot občuten nedostatek pomanjkanje vode. V bližini godbenega paviljona je na primer vodnjak. Tam ga pa ni. In vendar je jasno, da je voda potrebna za tisoč primerov in drobnih naključij, ki se lahko pripetijo našim malčkom. Pade otrok ni tla, pricur-lja kri, lahko sledi infekcija, ako ne operemo takoj ranice z vodo in jo obvezemo. Sledijo lahko drugi podobni primeri in druga naključja. Skratka: naše skrbne mamice, ki vozijo svoje otroke v ta del mestnega parka na zrak in sonce, zelo pogrešajo vode in vodnjaka. Ustrezimo njihovi želji in prošnji!

— **Robert Sočens.** Ta znameniti francoski violinski umetnik, ki razpolaga z ogromnim repertoarjem od del iz predklase do onih iz najodobnejše violinske literature, ima na sporedu svoje letošnje turneje po Jugoslaviji med drugim tudi veliko in obširno Bachovo delo »Chaconne« iz solo-violinske sonate, ki predstavlja v violinski literaturi gotovo višek vsega onega, kar se da na tem čudovitem instrumentu izraziti. Kot eden najboljših inter-

pretov francoske glasbe ima na sporedu tudi veliko Francovo sonato, edinstveno med violinskimi sonatami. Umetnika spremlja na klavirju velika umetnica Suzanne Roche, ki bo prikazala vse svoje velike umetniške kvalitete posebno v Francovi sonati, v kateri nudi klavirski part višek klavirskega znanja.

— **Razstava jugoslov. knjig** bo v Narodnem domu dne 19., 20. in 21. t. m. Za razstavo je živahno zanimanje.

— **Pojška tekma** ptičarjev. Mariborska podružnica Društva ljubiteljev ptičarjev priredi v nedeljo 21. t. m. na prostranih ioviščih v Račah tekmovalno ptičarjevo preizkušnjo prirojenih lastnosti ptičarja in sploh lovskega psa ter ocenjevanje drugih njegovih vrlin. V poštev prihajajo le lani rojeni psi. Vabljeni so vsi lovci in prijatelji lovskega psov. Zbirališče v nedeljo ob 7. v čakalnici kolodvorja Rače-Fram, kjer bo objavljen podroben spored prireditve.

— **Občni zbor Tujskoprometne zveze v Mariboru.** Letošnji 14. redni občni zbor Tujskoprometne zveze v Mariboru se bo vršil v torek, dne 30. aprila ob 16. uri v veliki dvorani hotela »Orel« v Mariboru z običajnim dnevnim redom.

— **Pravoslavna parohija** obvešča svoje vernike, da se vrši v soboto dne 20. aprila t. l. (Lazarevo soboto) procesija vrbica, ki se formira pri novi pravoslavni cerkvi (Jugoslovenski trg) ob 15., od koder se razvije preko Vrazove ulice, Gradskega trga, Aleksandrove in Meljske ceste v vojaško kapelo. Po končani procesiji bodo večernice, nato pa za odrasle sv. spoved (kakor tudi na cvetno nedeljo dne 21. t. m.). Pri tej priložnosti se pozivajo starši, da svoje otroke, za solo neobvezne, pripeljejo k procesiji in sv. obhajilu.

— **Iz Studencev.** V velikem spremstvu smo pospremili na zadnji poti svoječasnega »očeta« naših dijakov, ki so studirali v Gradcu, g. Hermana Postla. Pogreba so se udeležili številni predstavniki gostinske stroke in tudi gasilci. Ob grobu se je poslovil od blagega pokojnika studenški župan g. Alojzij Kaloh.

— **Kobanski teden.** Drevi ni nobene prireditve v okviru Kobanskega tedna. Jutri zvečer uprizorijo člani igralske družine Rdečega križa iz Selnice ob Dravi igr »Reveček Andrejček«. Igralci ter igralki bodo govorili v domači selniški govorici. V nedeljo ob 10. uri dop. bo v beli dvorani Sokolskega doma koncert selniškega mladinskega zbora. Srečni pa so nastopili naši vrli Kobanci iz Kamnice. pisatelj Potr pa je bral izbrana dela. Sušmeljeva razstava ostane odprta do konca Kobanskega tedna. Za njegovo razstavo se Mariborčani zelo zanimajo.

— **V Pekrah je gorelo.** Ob Limbuški cesti v Pekrah je zajel ogenj domaćio posestnika A. Švarca. Takoj so prbrzeli pekarici in studenški gasilci, ki se jim je po vztrajnem gašenju posrečilo, da so pogasil požar in preprečili razširjenje ognja na sosedne objekte.

— **Kaj je s poslopjem II. realne gimnazije?** Kakor znano je bila prva licitacija za oddajo stavbnih del za gradnjo poslopja druge realne gimnazije brezuspešna. Sedaj je razpisana druga licitacija in je upati, da bo uspešna, ako bodo merodajni gospodje upoštevali, da se je v zadnjih mesecih ves stavbni material silno podražil.

Mariborsko gledališče

Petek, 19. aprila. Zaprti. (Gostovanje v Celju: »Trideset sekund ljubezni«.)
Sobota, 20. aprila, ob 20.: »Trideset sekund ljubezni«. Znižane cene.
Nedelja, 21. aprila, ob 15.: »Cigan baron«. Znižane cene.

ob 20.: »Vdova Rošinka«. Znižane cene. V korist Zdrženja igralcev.

Tri predstave po znižanih cenah. V soboto 20. t. m. se ponovi izredno fina in zabavna veseliga »Trideset sekund ljubezni«. — V nedeljo popoldne se uprizori še vedno tako priljubljena opereta »Cigan

baron«, zvečer pa kot predstava za Zdrženje gledaliških igralcev veseliga »Vdova Rošinka«. Za vse tri predstave veljajo znižane cene.

CELJSKO GLEDALIŠČE
Petek, 19. aprila, ob 20.: »Trideset sekund ljubezni«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Sokoli, Sokolice!

Maribor, 17. aprila
Kličemo vas na zlet mariborske Sokolske župe v dne 8. in 9. junija 1940 v Mariboru.

Z veličastnim župnim zletom pred 3 leti v Mariboru je Sokolstvo naše župe pokazalo svojo silo in nezlomljivo voljo, da se ne ukloni nobenemu nasilju. Z letošnjim letom hočemo pokazati, da Sokolstvo na severni meji budno stoji na braniku narodne zavesti in svobode jugoslovenskega naroda, da je v tej volji trdna z njim vsa naša meja.

Zato se pripravljamo z vso vnemo na svaustnostne dneve na predzletni dan sokolske mladine 2. junija, na tekme dne 3. junija in na glavni zletni dan 9. junija.

Telovaci in telovadke, pomnožite svoje vrste!

Krasne, a težke vaje za vsesokolski zlet leta 1941 v Beogradu zahtevajo pravo sokolsko disciplino, da jih bomo obvladali v tem kratkem času. Pozivamo vse članstvo, da si nabavi kroje, da sega po zletnih dopisnicah, značkah in drugih zletnih spominih da se zleta polnoštevilno udeležijo.

Župnemu zletu zdravje!
Sokolska župa Maribor.
Slavo Komac načelnik, dr. Milan Gorisek starosta

Iz Ptuja

— **Vandalizem.** V našem okraju ljudje pač ne morejo trpeti občestnih sadnih nasadov. Čim cestna uprava zasadi novo drevce, že jih neznamni zlikovci pokončajo in s tem povzročajo cestni upravl. Nakor tudi pristojnim občinam škodo. Nedavno je posadilo državno cestno nadzorstvo po državni cesti pri Hajdini nova sadna drevca. Ze naslednji dan pa so bila drevca porezana in polomljena in uprava trpi veliko škodo. Orožniki zasledujejo krivce.

— **Hud mraz** letos pozimi je napravil ogromno škodo na sadnem drevju. Iz vseh krajev prihajajo poročila, da je mraz uničil veliko sadnega drevja. Samo v občini Grajena je uničil okoli 5000 drevcev. Največja škoda pa je na trsu, marelicah in breskvah.

— **Krvav pretep.** Na Polensaku so se fantje sporekli in že je bil pretep tu. Neki L. J. je z nožem prizadel več ran delavcu Francu Čušu, ki so ga pripeljali v bolnično ranjenega na hrbtnu, na vratu in obeh rokavh.

Iz Celja

— **Umrla je** v sredo v celjski bolnici 55letna vdova po rudarju Francu Suščeva iz Pesjega pri Velenju.

— **V celjskem gledališču** bo uprizorilo mariborsko Narodno gledališče drevo ob osemih Benediktijevu veseligo »Trideset sekund ljubezni«. Prestava je izven abonmaja. Vstopnice se še dobijo v predprodaji v Slomškovi knjigarni.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

SLUŽBE

FRIZERSKI POMOČNIK
popolnoma vziran za gospode in dame, iščem mesto v Ljubljani ali na Bledu. Nastop takoj. Miklavžina, Slov. Bistrica. 1135

TRGOVSKI POMOČNIK
mlad, agilen, dobi mesto takoj ali 1. maja v trgovini z mešanim blagom. Frac Gajsek, Loka pri Žusmu. 1137

RAZNO

50 PAR ENTLANJE
ažuriranje, vezanje sava, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 7.— din »Julijana«. Gosposvetska c. 12 n. Francišanska ul. 3. 4. L.

Oglašuj male oglase v Slovenski Narod
ker so najcenejši!

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za cenc din 50.— »Salon Merlake, Sv. Petra c. 76. 820

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI

Ljubljana, Židovska ul. 6. 181

BRESKVE, ČESNJE

višnje, nizke vrtnice, vinsko trje v odlični kakovosti kupite v drevesnici Jelen, št. 11, Velenje. 1090

FOTOGRAFSKI ATELJEJ
z inventarjem — vpeljano filialko v mestu na Hrvaškem, brez konkurence, prodam zaradi preobremenjenosti za din 16.000.— Ponudbe na upravo lista pod »Atelje«. 1136

„Pri Levu“, Gosposvetska 16 Morske ribe:

Morski raki, lovrata, trilia, luben, arbut, zobatec, oslić, list, lignje, San Piero itd. — Brodeto! — Primorske specialitete! Odlična vina! — Posebnost: CRNOGORSKO »CRMNITKO«. Se priporoča

Leo Garzarolli

Vabilo

na redno skupščino

POSJOJILNICE V TREBNJEM, zadruga z neomejenim jamstvom, ki bo v nedeljo, dne 23. aprila 1940 ob 9. uri dopoldne v zadrugi poslovalnici v Trebnjem št. 18.

Dnevni red:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.
 2. Poročilo: a) upravnega odbora, b) nadzornega odbora.
 3. Čitanje revizijskega poročila.
 4. Predlogi in priporočila.
 5. Sklepanje o letnem sklepnem računu, o uporabi poslovnega prebitka in podelitvi razrešnice članu upravnega in nadzornega odbora.
 6. Volitev: a) dveh članov upravnega odbora in enega namestnika, b) enega člana nadzornega odbora in enega namestnika.
 7. Določitev: a) vsote, do katere se zadruga zadolžiti, b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti, c) najvišjega zneska kredita, ki ga sme zadruga podeliti posameznemu zadrugniku.
- Če bi skupščina ob napovedani uri ne bila sklicana, se bo vršila čez pol ure druga, z istim dnevnim redom na istem prostoru, ki bo sklepala ne glede na število navzočih zadrugnikov.
- Za upravni odbor:
Podpredsed Anton I. r., predsed. Tomšič Hubert I. r., član

Mariborske in okoliške novice

— **Odprta noč** in dan so groba vrata. V splošni bolnici je umrl upokojeni železničar in posestnik Franc Mautner, star 70 let. — V Strossmayerjevi ulici 26 je preminila zasebnica Julijana Knopf, stara 76 let. — V Vrtni ulici 4 na Pobrežju je umrla posestnica Ana Ornik, stara 67 let. — Zalujotim globoko sožalje!

— **Nočno lekarniško službo** imata še danes Minarikova mestna lekarna pri Orlu na Glavnem trgu 12, tel. 25-85, in Remsova lekarna pri sv. Roku na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

— **Poroke.** V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Jožef Ciglar, posestnik, in Ema Vukan, posestniška hči iz Tišine; Simon Crnjak, orožniški podnadrednik, in Matilda Kolenc, posestniška hči od Sv. Martina ob Paki; Martin Srdinšek, ključavničar, in Antorija Hohkraut, kuharica, v Mariboru št. 51; Anton Grace, posestnik, in Marija

Lep spored bolgarskega glasbenega tedna

Skladatelj Pančo Vladigerov in operna pevka Vanja Leventova v Ljubljani

Ljubljana, 19. aprila V Ljubljani se je začela v okviru tedna bolgarske glasbe vrsta pomembnih kulturnih prireditev, ki jih bomo nedvomno lahko zopet pristieli med najlepše manifestacije za kulturno sožitje obeh slovanskih narodov. Jugoslov.-bolgarska liga je zvesta svojemu programu in neutrudljivo nadaljuje svoje delo; za to smo ji dolžni v teh časih, ko so mednarodne kulturne vezi skoraj povsod pretrgane, še tem večje priznanje. Prireditve bolgarskega glasbenega tedna v Ljubljani, pripravljena v tišini, je sad skrbnega dela in bo zato tudi dosegla primeren uspeh. Obrnili smo se na tajnika JBL V. Bučarja, ki nam je dal naslednje zanimive podatke o tednu bolgarske glasbe v Ljubljani.

Liga je s svojim delovanjem v pretekli sezoni lahko zadovoljna, saj so bile prireditve številne pomembne kulturne prireditve, predvsem razstava bolgarske knjige. Ne mogli bi pa biti zadovoljni, če bi spričo dosedanjih uspehov počivali. Prav dosednji uspehi so jim izpodbuda, da nadaljujejo delo s tem večjo vno. Prireditve, posvečene spoznavanju bolgarske kulture, nimajo le namena, da se širša javnost seznani s sadovi ustvarjanja bolgarskih kulturnih delavcev, temveč da se ob tej priliki seznanijo tudi naši kulturni delavci z bolgarskimi in bolgarski z našimi.

V okvir bolgarskega glasbenega tedna v Ljubljani spada še snodna produkcija največjih klavirskih skladb znamenitega bolgarskega skladatelja Panča Vladigerova. Glavna prireditev bo pa v ponedeljek, velik koncert ljubljanske filharmonije v unisoni dvorani. Na sporedu so slovanske skladbe, predvsem pa dve veliki Vladigerovi skladbi. Prvič bodo ob tej priliki v Jugoslaviji izvajali Vladigerovo rapsodijo »Vardar«, delo, ki je proslavilo skladatelja v vsem kulturnem svetu. S to rapsodijo je Vladigerov dosegel največji uspeh. Igrali so jo v vseh večjih evropskih kulturnih središčih okrog 3000-krat. Razen tega bo na sporedu klavirska skladba št. 3. Pri klavirju bo sam skladatelj in bo koncert zaslužil posebno pozornost že zaradi tega.

Pančo Vladigerov je v primeri s svojimi dosedanjimi uspehi še sorazmerno mlad, 41 let star. Njegovo ime je postalo zelo popularno, ko je bil glasbeni sodelavnik slovenskega režiserja Reinhardta v Berlinu in na Dunaju. Razumljivo je, da Vladigera precej dobro pozna po njegovem delu tudi naša kulturna javnost, saj so bile njegove skladbe večkrat na sporedu ljubljanske radijske postaje, spomladi l. 1937 smo pa poslušali v našem opernem gledališču njegovo opero »Car Kolajan«. Značilnost Vladigerovih skladb je, da so komponirane po narodnih bolgarskih motivih, a nikakor niso lahke.

Po koncertu filharmonije bo na trgu v sredo (datum še ni točno določen) predavanje znanega bolgarskega muzikologa Ivana Kamburova o bolgarski glasbi. V ilustraciji predavanja bo sodeloval pri klavirju prof. Škerjanec. Posebno predavanje o bolgarski glasbi bo pa prirejeno še v radiu.

Ivan Kamburov je odličen bolgarski glasbeni publicist. Kot kritik sodeluje stalno pri dnevniku »Utro«. Napisal je že celo vrsto pomembnejših del. Nekatera smo tudi videli na razstavi bolgarske knjige. Omeniti je treba njegovo zanimivo razpravo »Muzika za vse«, dalje temeljito študijo o poljski glasbi in doslej pri južnih Slovanih edinstveni glasbeni leksikon ki vsebuje

mного dobrih podatkov o naši glasbi in naših skladateljih.

Posebno nas mora veseliti, da bo Kamburov po svojih predavanjih še ostal med nami, ker namerava navezati s tiskalnici in namreč za tisk študijo o slovenski glasbi, podobno, kakršno je napisal o poljski glasbi.

Po srečnem naključju bosta v tednu bolgarske glasbe v Ljubljani tudi dva nastopa znamenite bolgarske operne pevke, sopranistke Vanje Leventove v opernem gledališču. Gostovanje Leventove sicer ne spada v spored glasbenega tedna, a prihaja ob pravem času, ko bo še posebej živo zanimanje za bolgarske kulturne delavce med našo javnostjo.

Vanja Leventova se vrača iz Italije, kamor hodi stalno gostovat v slovite opere. Če to pove dovolj, kakšne vrste pevka je. Čeprav je še mlada, je nastopala že v vseh večjih italijanskih gledališčih. V pretekli sezoni pa je bila angažirana na Malti. Gostovala je tudi že v Londonu in drugih večjih angleških mestih. Tik pred izbruhom državljanske vojne je bila v Španiji, kjer je gostovala v Madridu, Barceloni in Valenciji. Kritiki pišejo zelo laskavo o nji. V Italiji slovi kot ena najboljših nosilk glavne vloge v operi »Madame Butterfly«. V tej vlogi bo nastopila tudi pri nas. Kot mnogi veliki umetniki poje tudi Leventova opere v originalu. Prvič bo nastopila jutri v operi »Madame Butterfly«, drugi pa v »Adriani Lecouvreur« v četrtek.

Pančo Vladigerov in Vanja Leventova sta prispela v Ljubljano pred dnevi in sta takoj navezala prirčne vezi z našimi kulturnimi delavci. Ivan Kamburov pa prispe v Ljubljano prihodnje dni.

»Kakšni so vaši načrti za bodočnost?«
»Pogodba me veže še vedno na Narodni divadlo, in čim bom odigral tu Hamleta in Bobka se moram vrniti v Prago. Ni pa izključeno, da bo prišel nazaj v Ljubljano — če se bomo pogodili glede pogojev — da bom ostal zvest svojim gledališkim desetletnicam.«

Maša Sl.

Slovenci v Ameriki

Mestni svet v Vandlingu je imenoval za župana včvoro po slovenskem županu Josipu Korošcu Marijo Korošec. Njen mož je umrl 19. februarja. To je prva slovenska županja v Ameriki. Doma vodi trgovino in mesnico. Bila je v trgovini, ko je prišla iz mestne hiše deputacija z uradnim obvestilom, da je imenovana za županja. Njen prvi uradni posel je bil, da je ustavila izplačilo vseh mestnih računov, dokler ne bo plačanih 1500 dolarjev elektrarni, ki grozi s tožbo.

V Calomtu so bili pri zadnjih volitvah ponovno izvoljeni Jože Šnelar za župana, Miha Štrucelj za mestnega tajnika, Janez

strukelj pa za nadzornika. V sosednem Ahmeeku je pa bila Slovenka Ana Puhek izvoljena za blagajničarko, Jože Gerdešič pa za davkarskega cenilca.

V Elevehu je po letu operaciji slepila Ivanka Skubic. Zaprtila je moža, štiri sinove in hčerko. — V Clevelandu sta umrla Cecilija Starič, rojena Severkar, stara 35 let, doma iz Stančih Jezov pri Moravčah, Ivanka Gregorič, rojena Boben, stara 54 let, doma iz Princice vasi, fara Amburs in Ivanka Kašič, rojena v Clevelandu. Kot dekle se je pisala Wiedewohl. V Univerzali je umrl Franc Rihtaršič, star 68 let, doma iz Stare Osice nad skofjo Loko. V Rock Springsu je umrl Peter Rednjak, star 66 let, doma iz Pančev. V Frenetacu je umrl Janez Tratar, star 51 let, doma iz Dolnjih Rač pri Krškem. V Ironwoodu je umrl Marko Govednik, star 58 let, doma iz Suhorja pri Metliki. V Duluthu je umrla Helena Anžič, stara 67 let, v Whitealleju si je končal življenje Josip Strelec, star 65 let, doma iz Topolca na Notranjskem. Kaj ga je poglodel v smrt ni znano. V Ameriki je bil 40 let.

150 letnica smrti Benamina Franklina

velikega državnika, učenjaka in ameriškega prezidenta

V sredo 17. t. m. je minilo 150 let, odkar je umrl eden največjih mož Amerike, sloveči državnik, učenjak in ameriški prezident Benjamin Franklin. Rojen je bil kot sin milarja v Bostonu in izučil se je za tiskarja. Zelo rad je čital knjige že v

mu je tudi do uglednega položaja v družbi. Izvoljen je bil za poslanca in glavnega postarja vseh angleških kolonij v Severni Ameriki. Pred vsem tem je pa deloval tudi znanstveno. Leta 1734. se mu je posrečilo izumiti strelovod.

Franklin se je odlikoval tudi kot velik državnik. V sporu angleških kolonij z Anglijo je bil poslan v Anglijo, da bi se vzemal za samostojnost kolonij. Ni pa dosegel zaželenega uspeha, in izgubil je svoje mesto kot glavni postar. Ko se je vrnil v Ameriko, je postal 1775 član kongresa in vladal združenih kolonij mu je znova poverila vodstvo poštne uprave. Leta 1776 je odpotoval v Pariz, kjer se mu je posrečilo skleniti s Francijo zvezo in ugodno trgovinsko pogodbo. Ostal je v Parizu kot ameriški poslanik. Leta 1783. je sklenil in podpisal z Anglijo mir, s katerim je bila priznana samostojnost severnoameriških držav. Po povratku v Ameriko je postal predsednik pensilvanskega kongresa, toda l. 1788. se je zaradi bolehnosti umaknil iz javnosti. Pa tudi potem ni opustil svojega vzgojnega, literarnega in znanstvenega delovanja. Z veliko vno se je boril za odpravo suženjstva zamorcev. Benjamin Franklin je bil prvi tujec, ki je bil izvoljen za člana Francoske akademije.

zgodnji mladosti. Že leta 1720 je bil dopisnik raznih listov. Osem let pozneje je ustanovil v Filadelfiji tiskarno, ki se je zelo lepo razvijala. Malo truda in časa je žrtvoval, da se je naučil francosčine, španščine, italijanščine in latinščine. Tiskarna mu je donosala lepe dohodke in pripomogla

Čudna državnica

Skoraj neverjetno se sliši, da je na svetu država, v kateri so lastni državljani v neznatni manjšini. In vendar je to res. Ta čudna država je Monaco, ki ima poleg tega največjo gostoto prebivalstva na svetu. Sploh. V Monacu pride namreč na 1 kv. kilometer 15.000 prebivalcev. V vsej državi, ki meri nekaj nad poldrugi kv. km, so nasteli pri zadnjem ljudskem štetju 22.975 prebivalcev. V Monacu so državljani v neznatni manjšini, saj jih je samo 1761, vsi drugi so pa tuji.

Ko je izbruhnila sedanja vojna se je to razmerje gotovo izpremenilo, kajti mnogi tuji so se morali vrniti domov. Lani v jeseni je bilo v Monacu 9724 Italijanov, 8540 Francozov, 1902 Angležev, 281 Nemcev, 270 Švicarjev, 270 Amerikanov, 194 Belgijcev, 164 Holandcev, 122 Rusov, 63 Grkov ter po 1 kitajski, iraški in lichtensteinski državljani.

Vonj in okus masla

Fizikalne lastnosti masla se kontrolirajo v velikih mlekararnah večinoma mehanično, tako da ima izdelano maslo z malimi izjemami vedno standardno obliko. Nasprotno pa določijo njegov vonj in okus zamašni biološki in kemični procesi, ki so lahko dokaj različni. Ta vprašanja obravnava v avstralski poljedelski reviji E. G. Pont. Splošno rečeno dobimo lahko maslo v veliki skupini: v eni je maslo s polnim vonjem in kislo reakcijo, pripravljeno s pomočjo bakterij, v drugi pa maslo, ki ima slab vonj in neznatno kislo reakcijo, ker ni v njem dotičnih bakterij. Vsako maslo pa ima svoje bogato mikroskopsko floro. Maslo prve skupine se izdeluje na skozlazi na Danskem, druge skupine pa skozlazi na Avstraliji in Novi Zelandiji. Kočkan vonj masla je odvisen očividno od količine diacitila v njem, ki nastaja s kvašenjem mikroskopskih organizmov. Toda ti fermentacijski procesi ne dosežejo vedno zaželeno stopnjo, kar je vzrok, da maslo s preveliko količino mikroflora ni vedno

tako dobro, da bi ga mogli dolgo imeti v hladilniku, kakor maslo z manjšim vonjem, ki pa zopet ni tako zaželeno.

Tako je treba rešiti vprašanje kako izdelovati maslo z intenzivnim vonjem in okusom, ki bi se pa dalo dolgo hraniti v hladilniku. In vse kaže, da je bila najdena prava pot, ker sam diacetil ni pravi vzrok, da se maslo z intenzivnim vonjem in okusom hitreje pokvari — vsaj ne v taki moližini kakor je bil ugotovljen v tem maslu — bi se mogla zboljšati kakovost prodajnega masla s tem, da bi mu dodali nekaj diacitila. S tem bi se izboljšala samo vonj in okus, dočim bi druge lastnosti avstralskega masla ne trpele. To je važno dognanje, kajti maslo s polnim vonjem se prodaja vedno dražje, kar je psihološko razumljivo. Vonj in okus najbolj priporočata živila.

Uboj zaradi malenkosti

V romunski vasi Costești blizu Buzau je bil storjen nedavno težak zločin zaradi dveh lejev. Vsako nedeljo se zbira tam mladina in pleše na prostem romunske narod. Pleše. Pozimi in ob slabem vremenu pleše mladina v gostinskih sobi. Prireditelji pobirajo po dva leja vstopnine in ljudje radi plačujejo ta malenkostni prispevek za prijetno zabavo.

Oni dan sta prišla na zabavo tudi brata Jurij in Dragomir Vasile. Po plesu sta dva druga brata Nikola in Tache Ion pobrala vstopnino in zahtevala sta jo tudi od bratov Vasile. Ta dva jo pa nista hotela plačati, češ da bosta plačala vstopnino čez dva ali tri dni. Tretjega dne sta res prišla brata Ion po vstopnino, toda zopet sta našetela slabo. Zato se je vnel med fanti prepri, ki se je kmalu izpremenil v pretep. Brata Ion sta bila oborožena s palicami in planila sta na svoja nasprotnika. Jurija sta pobila do smrti, njegovega brata pa ranila na glavi in roki. Jurij je med prevozom v bolnico umrl.

Razgovor z Zvonimirjem Rogozom

Po dolgem času nastopi jutri zvečer zopet v Ljubljani kot Hamlet

Ljubljana, 19. aprila Zvonimir Rogoz je prišel na gostovanje v Ljubljano, kjer bo odigral naslovno vlogo v Shakespearjevi tragediji »Hamlet« in Bobka v Nestroyjevi burki »Danes bomo tiči«. Po desetih letih odsotnosti, je zopet prestopil prag naše Drame, ki je bila priča njegovih številnih igralskih uspehov. Obiskala sem ga v njegovi stari garderobi, kjer se je izpremenjal že pred leti iz Rogoza v različne junake in memoriral obsežna besedila vlog, ki jim je znal vedno vdihniti svojost in jih virtuozno podajati. Rogoz se ni dosti spremenil, še vedno je ljubezniv, vedri in humoristi kolega. Njegov izraziti pogled ima še vedno živo, osvajajočo intenzivnost in slovenski jezik govori prav tako kot nekdanj, čeprav je imel le redko priliko ga govoriti.

Seveda smo vsi radovedni, kako je preživel teh deset let in Rogoz je rad odgovoril na vsa vprašanja, ki sem mu jih zastavila.

»S kakšnim občutkom ste zopet pozdravili Ljubljano?«

»Ko sem se pred desetimi leti poslovil od nje z vlogo Protasova v živem mrtvecu in odpotoval v Prago, si pač nisem mislil, da se bom povrnil kot gost baš v tako razburjenem času. Priznam pa, da se mi je kar milo storilo, ko sem jo ugledal in iznenaden sem bil, kako se je v tem času ugodno spremenila. In čudno! Ko sem hodil drugi dan po njenih ulicah, sem imel občutek, kot da sploh ni bilo teh

desetih let odsotnosti in kot da je sploh nisem zapustil.«

»Povejte mi, kaj o svojem delovanju v Narodnem divadlu, kaj ste igrali in kaj ste režirali?«

»Režiral sem Orizevičev »Hasan-aginico« in igral Kadija, Dimovičev »Kraljeviča Marka«, kjer sem igral Uroša, Nušičev »Gospo ministrico«, prevedel in režiral sem njegovo »Zaljubljen ostalec«, Krležev »Gospoda Glembejca«, v katerih sem igral Pubo, nadalje Maughamovo »Za zasluge«, Dumasovo »Damo s kamelijami«, »Strindbergov »Opoj«, kjer sem igral glavno moško vlogo, Wildeov »Bunburyja« in »Dež in vihar«, Langerjevo »Kamela skozi oho živanke«, (igra Aliko), v O'Neilovi igri »Čudna medigra« sem igral Marsdena, v Kaufmannovi »Veselo se sučemo igrata«, v Nicodemičevi »Senci« doktorja, v Verneuillovi igri »Dopust na Francoskem« podporočnika, režiral sem Vojnovičev »Somrak«, v »Alkimistu« sem igral Rugolfa II.«

»Kakor vidim je bilo med vašimi režiji precej jugoslovanskih del. Po čigavi zaslugi so prišla na repertoar Narodnega divadla?«

»Prejšnje čase je skrbel pisatelj in režiser Kvapil za to, da so se igrala, zadnja leta pa sem se zavzel zanj. Kaj?«

»Kakšne vloge, razen navedenih ste še igrali?«

»Hamleta, Idiota, v Maughamovem »Svetem plamenu« letalca, v »Skopuhcu« Cleantesa, v »Sveti Ivan« Sinjebrada, in seveda še šumo drugih, predvsem v domačih dramah in veseloigrah, katerih imen pa se seveda takole na hitro ne morem spomniti.«

»Kakšen repertoar goji divadlo v zadnjem času?«

»Predvsem domače, seveda tudi klasične. Imam vtis, da zahajajo ljudje raje ko kdaj prej v gledališče, ki je vedno polno. Njihova domača dela vplivajo očividno zelo pomirjevalno in blažilo nanje. — Izmed sodobnih pisateljev uprizarajo z velikim uspehom Wernerja: »Umetnost je sreča«, »Moderna doba« (ki je nadaljevala igre »Na ledeni plošči«) Piskerova dela itd.«

»Povejte mi kaj o praških gledališčih?«

»Praga raste in ima že precej čez milijon prebivalcev. Ima pa tudi petnajst teatrov, ki igrajo vsak dan. Glavni gledališči sta Narodni divadlo in Prozatimni divadlo. Potem pride Vinohradsko in komorno gledališče, Akropolis (na Žižkovu) in divadlo Any Sedlakove. Ti gojijo predvsem dramo, med njimi je seveda tudi gledališče

E. F. Buriana, ki goji poleg drame tudi veseloigro. Lažji repertoar ima gledališče Vlaste Buriana, druga pa poleg tega tudi operete. V Novem divadlu, ki je privatno podjetje, dajejo veseloigre in spevoigre. Te nastanejo na ta način, da vnesejo v dobre veseloigre posamezne sole, duete in tercete, delajo pa brez zbora. Že vse leto igrajo z nenavadnim uspehom spevoigro »Kralj z dežnikom.«

»Kaj pa Narodni divadlo, katerega član ste?«

»To je ogromno podjetje. Ves ansambl, operni in dramski s solisti, zborom in orkestrom šteje okrog sedemsto ljudi. Letni promet znaša 28 do 30 milijonov. Razen subvencije, ki znaša 12 milijonov, je last gledališča seveda tudi ves inkaso. Zelo zanimivo v organizaciji tega gledališča je dejstvo, da ima vsak igralec nekakšno delavsko knjižico, ki se glasi na njegovo ime in v katero zapisujejo vsa dela, v katerih je nastopal in imena vlog, ki jih je igral. Mnogo zaposleni igralci imajo izpolnjenih že po več knjižic, ki pridejo, čim so izpolnjene, v arhiv. V obeh gledališčih, v Narodnem divadlu in Prozatimnem se igra vsak dan, v enem opero, v drugem dramo. Ob središču je za operno osebje prosti dan, zato pa igra takrat Drama v obeh poslopih. Ob sobotah in nedeljah je po dveje dramskih predstav, tako da uprizori dramski ansambl na teden skupno v obeh gledališčih deset predstav.«

»Že dve leti smo čakali na vaše gostovanje. Kako da ste prišli šele sedaj?«

»Vedno je nanesel nesrečen slučaj, da sem bil ali jaz prezaobiljen, ali pa so nastopile v Ljubljani tehnične ovire, da se ni bilo mogoče zediniti glede datuma.«

»Kakor vidim, govorite še vedno dobro slovenski, torej našega jezika niste pozabili?«

»To je najboljši dokaz, kako simpatičen mi je! Le zelo redko — kadar sem obiskal prof. Murka — sem imel priliko govoriti slovenski. Pri njem se zbira ob njegovih sprejemnih dneh — vsako drugo sredo v mesecu — večji del slovenske praške kolonije.«

»Vaša gledališka pot vas je vodila čez precej odrov; kje ste prav za prav pričeli?«

»Najprej sem študiral dve leti na Dunaju v dramatični šoli Viktorja Emmannuela Frühmanna. Potem v Zagrebu pri režiserju Prejcu — takrat sem se nastopal v zagrebškem gledališču kot volonter. Moj prvi angažma je bil v Osijeku, nato v Varaždinu, Splitu in v Ljubljani. Moje gledališko življenje se nekako deli po decenijah: predno sem prišel v Ljubljano, sem se bavil, če vstejem študij, deset let z igranjem, v Ljubljani sem bil v angažmaju deset let in v Pragi tudi deset let. Zdaj ko prihajam nazaj, sem vesel, da bom spet igral pred ljubljansko publiko, ki je izredno kulturna, saj je dosegla ljubljanska uprizoritev »Hamleta« 50 repriz, dočim jih je doživel v istem času »Hamlet« v Pragi samo 27.«

glavo. Kako prikupna je morala biti, ko je bila še mlada. Ah, tudi babici je bilo dvajset let!

— Nikar se več ne muči, — je dejala prijazno. — Vsak človek ima svoje križe in težave.

— Ali bi res hoteli uničiti to, kar ljubite, kar obsojate v svoji preteklosti?

Med dolgimi košenimi Mathurinimi rokami se je zopet prikazal njen obraz.

Bertrandino vprašanje jo je presenetilo.

— Da, je ponovilo dekle. — Ali bi res hoteli iz svojega življenja izbrisati tisto tajno ljubezni, ki vas ne prosim, da bi jo odkrili, ki vas pa menda njeni očitki preganjajo in ki se njene kazni še vedno boji na sebi in meni?

Mathurina Gaelova je počasi vstala. Nepremično je gledala svojo vnukinjo in v očeh se ji je poznalo, da se je ustrašila njene iskrenosti. Toda to iskrenost so omadeževane ustne zamenj poskušale ovreči.

Besede protesta, ki jih je narekovala starki nepremagljiva naravna potreba, so same ugasnile, ne da bi prišle iz ust.

Ponosna kmetica se ni mogla odločiti za laž. Ta laž se ji je namreč zdela preveč bogokletno zastiranje skrivnostne preteklosti.

Molče je odšla Mathurina iz sobe in sedla na klopec pred hišo, od koder se je videl zaliv.

— Noč ni bila povsem jasna. Dolgo je sedela starka pred hišo, vsa zatopljena v svoje spomine.

Ko se je vrnila, je našla Bertrando slonečo pri petrolejki. Dekle je sanjalo kakor starka in morda je sanjalo o istih spominih, ki sta jih obujali tudi

Michelina de Valcor in Gaetana de Ferneuse, o spominih, ki so morda pod črtnimi ali kostanjevimi lasmi ali pa morda tudi pod sivimi, pod naslodo ali bolestjo vseh ženskih duš.

— Velja torej, kaj ne? — Jutri te spremim v Brest, Bertranda, — je dejala Mathurina z nežnejšim glasom, kakor je govorila navadno.

Njena vnukinja se je zdrznila.

— Dobro, babica.

Med zobmi pa je zamrmrala:

— Odločeno je.

— Kaj praviš?

— Nič.

Bertranda je vstala in nastavila babici čelo v poljub.

— Lahko noč, babica.

— Lahko noč, dekle moje!

Tedaj je pa dekle v nenadnem ognju ovilo svoje roke okrog starkinega vratu, pritisnilo cvet svojih ust na pergamentno lice in zašepetalo na uho, ki je slišalo tisti večer že toliko davnih in ugaslih glasov:

— Babica, babica, spomnite se, da ste tudi vi ljubili.

Potem je pa lahno skočila k notranjim vratom, odhitela po ozkih lesenih stopnicah in se zaprla v svojo sobico.

— Bog nas varuj! — je vzdihnila starka.

Drugi dan ob štirih zjutraj je Gaelov dom še dremal z istim pečatom skrivnosti in sanj, ki ga imajo

zaprte fasade, ko je bil že napočil dan in ko se je narava že prebujala.

Sumenje morja je odmevalo v jutranjem miru vedno močnejše. Pesem se je razlegala od zaliva. Čuli so se udarci kladiva; ribič je popravil svojo barko.

Na pragu Gaelovega doma se je pojavila plaha postava. Bertranda je stopila iz hiše. Na nogah je imela samo nogavice. V rokah je držala svoje praznične čevlje.

Previdno je zaprla vrata za seboj in odhitela po dreverodu. Šele za ograjo si je obula čevljičke, potem je pa hitela naprej.

Šele ko je bila že daleč od hiše, je zaslišala, da jo kliče nekdo po imenu. Kolena so se ji zašibila. Takoj se je pomirila, ko je opazila malno pastirico.

— No, danes ste pa zgodaj vstali, gospodična Bertranda. Kam se vam pa tako mudi?

— Vračam se v svoj samostan Enogata.

— V samostan? Kaj hočete postati redovnica?

— Morda. Tega še ne vem. Toda pusti me, mudi se mi, ker moram v Brestu na vlak, da se odpeljem v Quimper, kjer je moj samostan.

— V Brest hočete? Ali veste, da je do tja skoraj štiri milje?

— Me bo že kdo spotoma vzel na voz. Ob tem času vozijo ljudje v mesto ribe in sočivje.

— Prav pravite.

— Zbogom, Enogata!

— Zbogom, gospodična Bertranda!

In Bertranda je odhitela naprej.

Daniel Lesueur

70

Krinka ljubezni

Roman

Babica je stopila k nji in ji položila svojo košeno dlan na nežno, gladko roko. Dekle je imelo pri tem neprijeten občutek.

Mathurin obraz je postal svečan. Oči so se ji zaiskrile. Ozrla se je na dekle malone prestrašeno, rekoč:

— Bertranda, Bertranda... take misli so tudi meni rojile po glavi v tvojih letih in bile so moja nesreča. Trpela sem mnogo in dobro čutim, da je bilo še premalo mojega trpljenja.

— Babica...

— Vse, za kar prosim boga, je, da bi ne kaznoval v tebi... v tebi, — je ponovila, — v tebi, ki si meso in kri tistega, na katerega sem bila tako ponosna in ki mi ga je bog vzel.

Starka je stopila korak nazaj, sedla je na pručico in si zakrila obraz z rokami. Z drhtečimi prsti si je popravila sive lase.

Bertranda se je nehote ozrla na njeno sklonjeno